

ACTUALISERING STADSPLAN

Basisvaardigheden
2021-2023

EINDHOVEN

INHOUD

Inleiding	3
Urgentie	3
Perspectief	4
Missie en visie	5
Samenwerking en bondgenootschap	5
Doelgroepanalyse laaggeletterdheid	6
Ambitie	7
Speerpunt 1: Preventie	8
Situatieschets	8
Perspectief	9
Acties	9
Speerpunt 2: Vergroten bereik NT1	12
Situatieschets	12
Perspectief	12
Acties	13
Speerpunt 3: Passend en blijvend aanbod	14
Perspectief	15
Acties	15
Speerpunt 4: Bewustwording	18
Perspectief	18
Acties	18
Randvoorwaarden	19
Financiële middelen	25
Bijlagen	28
Bijlage 1: Overlegstructuur	29
Bijlage 2: Taken en Rollen	30
Bijlage 3: Bereik en analyse impactmeting 2020	42
Bijlage 4: Analyse impactmeting Maurice de Greef 2020	45

STER COLLEGE★

de Bibliotheek
Eindhoven

ASML Foundation

'thuis

WOONBEDRIJF

TRUDO

WOONinc.

INLEIDING

Dit geactualiseerde Stadsplan is gebaseerd op het Stadsplan Basisvaardigheden 2019 - 2023 Eindhoven en het Regionaal Programma Integrale Aanpak Laaggeletterdheid 2020 - 2024.

Het nieuwe Stadsplan kwam tot stand in nauwe samenwerking met de drie bestaande kernpartners gemeente Eindhoven, de Bibliotheek Eindhoven, het Ster College én de nieuwe kernpartners WIJEindhoven en Vrijwillige Hulpdienst Eindhoven (VHE). Kennisinstituut Fontys is aangesloten als bondgenoot preventieve aanpak laaggeletterdheid en ASML Foundation is aangesloten als ambassadeur. Daarnaast zijn ook de nieuwe bondgenoten woningcorporaties Woonstichting 'thuis, Trudo, Woonbedrijf en Wooninc. betrokken bij de totstandkoming van dit nieuwe plan. Het geactualiseerde Stadsplan is ook voorgelegd aan en besproken met de cliëntenraad sociaal domein van de gemeente Eindhoven en het leespanel van het Ster College. Hun inbreng is zeer gewaardeerd én meegenomen. Zij zijn of staan immers dicht bij de inwoners die wij willen bereiken. Tot slot is het geactualiseerde Stadsplan afgestemd met ondersteunde partner Stichting Lezen en Schrijven.

Urgentie

Het aantal laaggeletterden in Nederland neemt nog steeds toe. Bijna een kwart van de jongeren leest niet op het niveau dat nodig is om goed te kunnen functioneren op school of in de maatschappij. Dit betekent dat 1 op de 4 leerlingen risico loopt op laaggeletterdheid¹. De Covid-19 crisis heeft, naast grote gevolgen voor de volksgezondheid en economie, ook een enorme sociale impact op de samenleving. Deze crisis raakt de kwetsbare groepen hard en vergroot de tweedeling in maatschappij². Uit onderzoek blijkt dat de gevolgen van afstandsonderwijs vooral voor kinderen uit lagere sociaaleconomische milieus groot zijn. Hierdoor kunnen hun toekomstige onderwijs- en arbeidsmarktkansen verslechteren³. Door de coronamaatregelen heeft digitaal contact een vlucht genomen. Dit contact is echter niet voor iedereen een vanzelfsprekend alternatief: ouderen en laagopgeleiden maken veel minder gebruik van digitale hulpmiddelen dan (jong)volwassenen en hoogopgeleiden⁴. Het is daarom juist voor deze groep in deze tijd moeilijk om in contact te blijven met de buitenwereld, om vanuit huis te werken, digitaal contact te zoeken en nieuwsberichten te lezen en te begrijpen. De kloof die laaggeletterden moeten overbruggen, wordt steeds groter.

In Eindhoven is 7% van de inwoners tussen de 16 en 65 jaar laaggeletterd⁵. Dit percentage omvat echter niet de groepen laaggecijferden, mensen met lage digitale vaardigheden en 65+'ers. De aanpak laaggeletterdheid reikt verder en richt zich ook op inwoners met lage basisvaardigheden. Onder basisvaardigheden wordt verstaan: taal-, reken- en digitale vaardigheden. Onder taal verstaan we Nederlands als moedertaal (NT1) en Nederlands als tweede taal (NT2). Met voldoende beheersing van de basisvaardigheden kan een volwassene zich zelfstandig redden in de maatschappij en is deze persoon zelfredzaam⁶.

¹ Rapport De staat van het onderwijs 2020

² Werkgroep Halsema (2020). Eindverslag werkgroep sociale impact coronacrisis. Te raadplegen op <https://vng.nl/sites/default/files/2020-05/eindverslag-werkgroep-sociale-impact-coronacrisis.pdf>

³ Sociaal Cultureel Planbureau (2021). Een jaar met corona. Te raadplegen op: <https://www.scp.nl/publicaties/publicaties/2021/03/03/een-jaar-met-corona>

⁴ Sociaal Cultureel Planbureau (2021). Een jaar met corona. Te raadplegen op: <https://www.scp.nl/publicaties/publicaties/2021/03/03/een-jaar-met-corona>

⁵ <https://geletterdheidinzicht.nl/>

⁶ <https://www.hetbegintmettaal.nl/begrippenlijst/>

Perspectief

In de jaren negentig heeft Eindhoven grote economische problemen en uitdagingen gekend. De destijds vernieuwende triple helix samenwerking (overheid, bedrijfsleven en onderwijs/kennisinstellingen) heeft nieuwe kansen en optimisme gebracht. En het is een belangrijke factor geweest in de economische voorspoed.

Samenwerking voegt echt waarde toe én zorgt voor een toekomstbestendige stad en regio. Daarom zetten we voor deze belangrijke sociaal-maatschappelijke opgave, de aanpak van laaggeletterdheid, in op nieuwe samenwerkingen en partnerschap. Laaggeletterdheid is immers een te groot en complex probleem om alleen vanuit het sociaal domein op te pakken. Door de sociaal-maatschappelijke partners te verbinden aan het bedrijfsleven en kennisinstellingen en daarmee het netwerk van Brainport Development, kunnen we meer mensen bereiken zodat alle inwoners kunnen profiteren van de groei in onze stad en regio. Hierdoor kunnen we daadwerkelijk maatschappelijke impact maken. Naast deze multi-helix samenwerking maken we scherpe keuzes en zetten we sterk in op vereenvoudiging en digitalisering. Hierdoor draagt de aanpak laaggeletterdheid bij aan brede welvaart voor Eindhoven. Brede welvaart reikt verder dan economie en inkomen; het omvat ook sociale ontwikkelingen, de gezondheid, het onderwijsniveau, de natuurlijke leefomgeving, het gevoel van veiligheid, de toegang tot voorzieningen, de kwaliteit van de buurt, sociale contacten en vele andere factoren.

Het geactualiseerde Stadsplan is één van de eerste multi-helix samenwerkingen vanuit het sociaal domein. Dit betekent dat we de aanpak laaggeletterdheid vanuit een breder perspectief en netwerk bekijken waarin concrete taken en rollen benoemd zijn. Alle aangesloten samenwerkingspartners voelen een gezamenlijke verantwoordelijkheid en urgentie om laaggeletterdheid te voorkomen én te bestrijden.

Missie en visie

Brainport Eindhoven geldt als de kennishub van Nederland en is één van de slimste regio's ter wereld. Eindhoven wil een inclusieve stad zijn, waarin iedereen kan meedoen. En waar zoveel mogelijk inwoners mee kunnen profiteren van de economische groei. Dat is brede welvaart. Een snel veranderende wereld vraagt om een leven lang ontwikkelen. Inwoners kunnen pas meedoen en zich verder ontwikkelen als zij beschikken over voldoende basisvaardigheden. Wij plaatsen de aanpak laaggeletterdheid dan ook in dit kader.

Samenwerking en bondgenootschap

Om de stedelijke aanpak laaggeletterdheid te laten slagen, is samenwerking tussen partnerorganisaties in de stad noodzakelijk. Iedere organisatie heeft een eigen verantwoordelijkheid, taak en rol ten aanzien van de inwoners van onze stad. Alleen door samenwerking kunnen we meer inwoners met lage basisvaardigheden bereiken en hen toeleiden naar passend aanbod. Door samen te werken als partners en bondgenoten in de aanpak laaggeletterdheid kunnen we bewustwording rondom dit thema vergroten.

In 2019 zijn we gestart met drie kernpartners: gemeente Eindhoven, de Bibliotheek Eindhoven en het Ster College. We hebben toen ook de ambitie uitgesproken actief op zoek te gaan naar nieuwe kernpartners en bondgenoten om een grotere maatschappelijke impact te maken. Door het sociaal domein, inwoners en de sociaal-maatschappelijke partners te verbinden aan het bedrijfsleven en kennisinstellingen kunnen we meer inwoners met lage basisvaardigheden bereiken en de cyclus van laaggeletterdheid doorbreken. Daarom zijn wij een multi-helix samenwerking aangegaan met nieuwe kernpartners en bondgenoten. Een ambitie die we met trots hebben waargemaakt door de aansluiting van nieuwe kernpartners, bondgenoten en ambassadeurs: WIJeindhoven, VHE, Fontys, Woonstichting 'thuis, Trudo, Woonbedrijf, Wooninc., ASML Foundation, ASML en de cliëntenraad sociaal domein Eindhoven.

In de zoektocht naar relevante partners en bondgenoten kwamen wij tot de conclusie dat zij op verschillende manieren kunnen bijdragen aan de aanpak laaggeletterdheid. Wij maken daarom onderscheid in vier categorieën:

1. Bondgenoot als kernpartner

Kernpartners dragen bij aan een breder perspectief in de aanpak laaggeletterdheid en vormen een belangrijke aanvulling op de huidige kernpartners. Zij versterken de verbinding tussen beleid, passend aanbod en de sociale basis – de inwoners van onze stad.

2. Bondgenoot als kennisinstelling

Bondgenoten als kennisinstelling dragen door hun multidisciplinaire expertise en onderzoek bij aan het vinden van een passende aanpak voor het maatschappelijke vraagstuk laaggeletterdheid. Hiermee vormen zij een belangrijke aanvulling op kernpartners en bondgenoten en dragen bij aan een duurzame toekomst voor Eindhoven.

3. Bondgenoot als vindplaats

Bondgenoten als vindplaats dragen bij aan het hoger bereik van de doelgroep. Door te investeren in bewustwording van het thema laaggeletterdheid van medewerkers kunnen zij inwoners met lage basisvaardigheden herkennen en toeleiden naar passend aanbod.

4. Bondgenoot als ambassadeur

Om de ambities uit het Stadsplan te kunnen realiseren, is een maatschappelijke beweging nodig. En moeten we de urgentie om structureel te investeren in taalvaardigheid van kinderen, jongeren en volwassen op de agenda zetten én houden. De kernpartners kunnen dit niet alleen en zoeken daarom bondgenoten die zich belangeloos inzetten om het bewustzijn over laaggeletterdheid in Eindhoven te vergroten. Indien van toepassing zal de bondgenoot zich inzetten om eigen medewerkers te stimuleren in hun taalontwikkeling en/of uitvoering te geven aan een aanpak voor eigen medewerkers met lage basisvaardigheden.

Doelgroepanalyse laaggeletterdheid

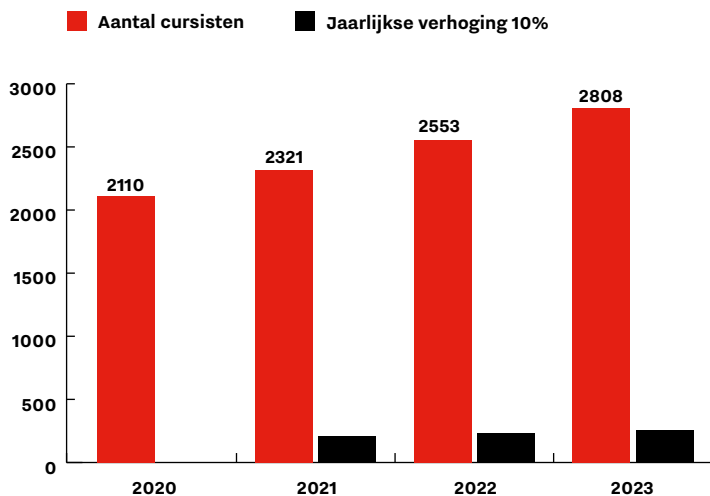
Vanuit het programma Tel mee met Taal is er door drie onderzoeksbureaus een doelgroepenanalyse laaggeletterdheid uitgevoerd. In 2020 is dit kennisproduct in de vorm van een tool (www.geletterdheidinzicht.nl) opgeleverd dat inzicht geeft in de totale omvang van de groep laaggeletterden in een gemeente. Daarnaast geeft het ook een indicatie van de omvang van de verschillende subdoelgroepen laaggeletterden. Deze tool biedt handvatten bij het maken van beargumenteerde beleidskeuzes voor specifieke (sub)groepen laaggeletterden en de cursus- of trajecttypen die hier het beste bij passen. Wij hebben de tool gebruikt om het Stadsplan Basisvaardigheden uit 2019 aan te scherpen en de juiste focus aan te brengen, passend bij de populatie van Eindhoven.

AMBITIE

Het is onze ambitie om met een integrale aanpak laaggeletterdheid de sociale basis te versterken en een verdere tweedeling in de maatschappij tegen te gaan. In dit geactualiseerde meerjarige Stadsplan zijn de gezamenlijke ambities van de kernpartners en bondgenoten geformuleerd én is vastgelegd op welke speerpunten we de komende drie jaar gaan inzetten.

In 2019 hebben we in het Stadsplan Basisvaardigheden 2019 - 2023 de gezamenlijke ambitie geformuleerd om jaarlijks tenminste 1.700 laaggeletterde inwoners van Eindhoven te bereiken en te ondersteunen met passend aanbod zodat zij hun basisvaardigheden kunnen vergroten. In 2020 hebben we deze ambitie ruimschoots overschreden; we hebben dit jaar namelijk 2.110 cursisten bereikt. We willen deze positieve ontwikkeling zeker behouden en zelfs overtreffen. Vandaar dat we onze ambitie voor de komende jaren flink gaan verhogen. Deze ambitie hebben we ook vastgelegd in het Regionaal Programma Integrale Aanpak Laaggeletterdheid 2020-2024. In dit geactualiseerde Stadsplan leggen we, in overeenstemming met de regionale resultaatafspraken, een nieuwe ambitie vast: een jaarlijkse verhoging van het bereik van het aantal laaggeletterde inwoners met 10%. Concreet betekent dit dat we in 2023 tenminste per jaar 2.808 cursisten bereiken. Dat zijn er ruim 1.000 meer dan de geformuleerde ambitie uit 2019.

In dit rekenvoorbeeld gaan we uit van het aantal bereikte cursisten in 2020. Dat waren er al 410 meer dan de geambieerde 1.700 cursisten.

Om deze ambitie te realiseren, houden we vast aan de aanpak die we hebben vastgelegd in 2019. We blijven ons inzetten op onderstaande vier speerpunten:

1. Preventie
2. Vergroten bereik NT1
3. Passend en blijvend aanbod
4. Bewustwording

SPEERPUNT 1: PREVENTIE

Laaggeletterdheid is een generatieprobleem. Kinderen die opgroeien in taalarme gezinnen lopen een groot risico op laaggeletterdheid. Scholen en voor- en vroegschoolse educatie kunnen niet alleen achterstanden voorkomen.

Het taalaanbod thuis in de eerste twee levensjaren van een kind is cruciaal voor de verdere taalontwikkeling. Het is daarom van groot belang dat ouders betrokken zijn bij de taalontwikkeling van hun kind. Met een gezinsaanpak kunnen we deze cyclus van laaggeletterdheid doorbreken. Deze aanpak helpt ouders zowel bij het ondersteunen van de taalontwikkeling van hun kinderen als het verbeteren van hun eigen basisvaardigheden.

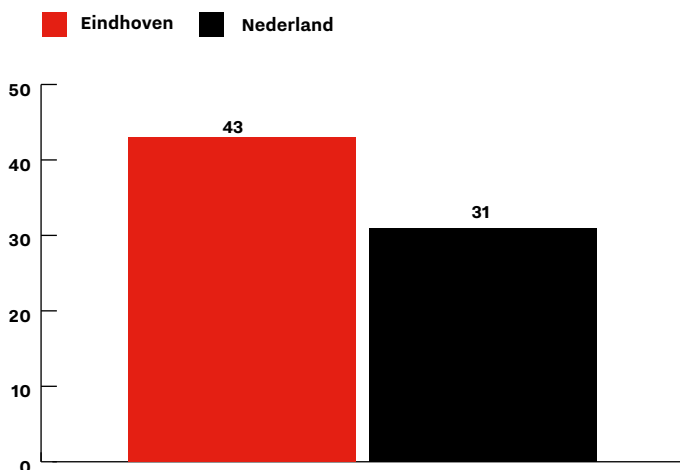
Situatieschets

In Eindhoven is 7% van de inwoners tussen de 16 en 65 jaar laaggeletterd. Uit de doelgroepenanalyse blijkt dat de grootste doelgroep laaggeletterden in Eindhoven migranten (30+) met partner en kinderen zijn. Het landelijk gemiddelde ligt op 31%; in Eindhoven vertegenwoordigt deze groep 43% (zie figuur 1).

Organisaties die bij de gezinsaanpak betrokken kunnen worden:

- Bibliotheek
- Volwasseneducatie (Ster College)
- Kennisinstellingen
- Scholen en kinderopvangorganisaties
- Zorgverleners (thuiszorg, huisarts, GGD, consultatiebureaus)
- Woningcorporaties
- Welzijnsorganisaties
- WIJ Eindhoven

Figuur 1: Percentage laaggeletterde migranten van 30 jaar en ouder met partner en/of kinderen in Nederland en Eindhoven.

Perspectief

In de aanpak laaggeletterdheid maken we scherpe keuzes. We kiezen ervoor om extra in te zetten op een gezinsaanpak, omdat deze doelgroep in Eindhoven het grootste is. Maar ook omdat het maatschappelijk rendement hoog is. Door preventief in te zetten, voorkomen we dat de kinderen van nu de laaggeletterden van de toekomst worden. Scherpe keuzes maken betekent middelen en capaciteit inzetten waar het hard nodig is. Daarom worden de komende jaren extra capaciteit en middelen ingezet voor de gezinsaanpak. Deze aanpak is een voorbeeld van een multi-helix samenwerking waarbij we samenwerken met maatschappelijke organisaties, inwoners, kennisinstelling en het bedrijfsleven. Multidisciplinaire expertise en onderzoek naar de juiste aanpak is cruciaal om laaggeletterdheid te voorkomen. Fontys draagt als kennisinstelling met inzet vanuit de opleidingen Pedagogiek, Fontys Sociale studies en Fontys Hogeschool voor Kind en Educatie in Eindhoven en vanuit de kennislijn inclusieve samenleving bij aan de preventieve gezinsaanpak laaggeletterdheid in de stad Eindhoven. Door de gift van ASML Foundation zijn we in staat de doorlopende leeslijn een extra impuls te geven. Hiermee leggen we het fundament voor (talent)ontwikkeling van de kinderen uit Eindhoven en de Brainport regio. Educatief partnerschap kan alleen langdurig opgebouwd worden als we duidelijk en herkenbaar naar ouders communiceren. We moeten dezelfde taal spreken. Dit vraagt om vereenvoudiging en inlevingsvermogen. Een eerste stap in het proces is een bewustwordingscampagne gericht op ouders en hun sociale netwerk. Maar ook professionals op het gebied van onderwijs, kinderopvang, zorg, welzijn en sport worden hierbij betrokken. Tot slot heeft digitalisering in de afgelopen periode een enorme vlucht genomen. Ouders worden steeds meer digitaal benaderd. Wij zetten daarom extra in om ouders te begeleiden en ondersteunen in hun digitale vaardigheden (specifiek gericht op systemen rondom hun kind).

Acties

Op het gebied van preventie gaan we de komende jaren aan de slag met vier acties:

1. We werken aan leesbevordering bij kinderen en ondersteunen gezinnen. We investeren bovendien in innovatieve projecten om ouders te bereiken die moeite hebben met taal.

Uit onderzoek blijkt dat voorlezen één van de meest effectieve manieren is waarmee ouders de taalontwikkeling van hun kind kunnen stimuleren⁷. Voorlezen heeft een cumulatief effect op de taalontwikkeling. Het heeft daardoor niet alleen een positief effect op hun schoolcarrière op de basisschool, maar ook nog in het voortgezet onderwijs en hun verdere schoolcarrière. Door preventief in te zetten op taalontwikkeling dragen we niet alleen bij aan het voorkomen van laaggeletterdheid, maar ook aan de ambitie van de Lokaal Educatieve Agenda (LEA) 2020 - 2024: het bieden van gelijke kansen en voorkomen van onderwijsachterstanden.

De Raad voor Cultuur en de Onderwijsraad hebben een Leesoffensief opgesteld waarin zij drie aanbevelingen doen om een sterke infrastructuur voor leesmotivatie tot stand te brengen. De doelstelling van het Leesoffensief is tweeledig:

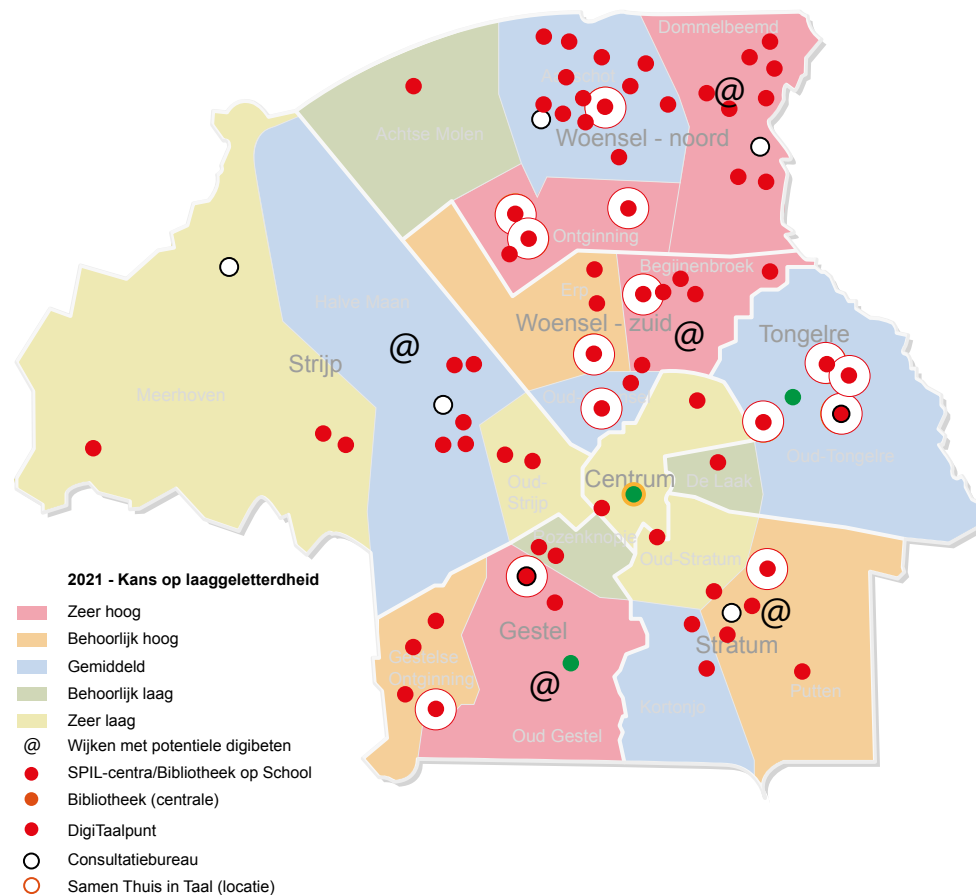
1. We zetten aan tot een maatschappelijke beweging zodat er meer aandacht en bewustwording komt voor leesvaardigheid én leesplezier van kinderen in Eindhoven op school én in de thuisomgeving;
2. We brengen een stevige doorgaande leeslijn van 0 - 18 jaar tot stand.

Om deze doelstelling te realiseren, zetten we extra middelen in om een kennisimpuls te geven over leesbevordering, laaggeletterdheid en meertaligheid die recht doet aan het DNA van de stad en die leidt tot een integrale aanpak én een doorgaande leeslijn.

⁷ Mol, S.E. (2010). To read or not to read. Leiden: Department of Education and Child Studies, Faculty of Social and Behavioural Sciences, Leiden

Fontys draagt door haar multidisciplinaire expertise en onderzoek bij aan het doorbreken van de cyclus van laaggeletterdheid. Hierdoor maken zij een duurzame en toekomstbestendige aanpak laaggeletterdheid mogelijk. Door laaggeletterdheid en de rol van het onderwijs en de ouders in de taalontwikkeling van het kind al vroeg in de opleiding van educatieve en pedagogische professionals onder de aandacht te brengen, komt er bewustwording bij de nieuwe generatie. Zij nemen dit mee in hun professionele ontwikkeling. Aankomende educatieve en pedagogische professionals bouwen daardoor al een netwerk op binnen hun opleiding, zodat daarna samenwerking met instanties rondom het onderwijs vanzelfsprekend is. Zo wordt de aanpak van laaggeletterdheid duurzaam, met expertise en ervaring van nu. En doorontwikkeld door én voor de nieuwe generatie professionals.

In 2021 starten we met het innovatieve project 'Voor ieder kind een boek'. Door een gift van ASML Foundation werken de Bibliotheek Eindhoven, GGD Brabant-Zuidoost en de gemeente Eindhoven intensief samen en bieden zij, door voorbeeldgedrag, ouders van kinderen van 0 tot 4 jaar concrete handvatten om hun cruciale rol in de taalontwikkeling van hun kind te kunnen pakken. Dit versterkt het educatieve thuismilieu en legt een uitstekende basis voor educatief partnerschap. Het project is het startmoment van de doorgaande leeslijn van 0 - 18 jaar. Onderdeel van het project is een bewustwordingscampagne waarin we het bewustzijn van en kennis over het effect van een rijke taalomgeving vergroten. In de campagne verbinden we de investering in de taalontwikkeling van kinderen van 0 - 4 jaar aan de doorgaande leeslijn en projecten gericht op talent- en techniekontwikkeling in de stad. Taalontwikkeling in de eerste levensjaren is namelijk het fundament voor (talent)ontwikkeling voor het verdere leven.

Andere projecten die hieronder vallen zijn Bibliotheek op SPIL, Samen Thuis in Taal, pedagogische ondersteuning van ouders, Speelinloopgroepen, schakelklassen en de zomerschool.

2. We bevorderen een laagdrempelige centrum- en gezinsgerichte aanpak met een eerste focus op SPILcentra in de rode wijken.

Een belangrijke, bestaande structuur waarbij we willen aansluiten is die van de SPILcentra. Er zijn in Eindhoven ruim 65 SPILcentra, verdeeld over de hele stad. Hiermee beschikken we over een dekkend wijknetwerk waarbij we met onze aanpak aan kunnen haken. Scherpe keuzes maken betekent ook een gerichte inzet van projecten in wijken waar laaggeletterdheid vaker voorkomt.

3. We bevorderen projecten en activiteiten gericht op het versterken van basisvaardigheden van kinderen en hun ouders van 0 tot 18 jaar.

In 2019 is het project Samen Thuis in Taal gestart. Dit project draait inmiddels op 14 SPILcentra. Op al deze locaties zijn professionals getraind in het herkennen en doorverwijzen van laaggeletterde ouders. In 2020 hebben 574 kinderen extra taalondersteuning gekregen via Samen Thuis in Taal. In dit project wordt de taalontwikkeling van kinderen met taalachterstanden gestimuleerd én wordt er op een laagdrempelige manier gesproken over de rol van ouders bij de taalontwikkeling van hun kind. Door ouders bewust te maken van de mogelijkheden om de (eigen) taalvaardigheid te verbeteren en hen te motiveren hiermee aan de slag te gaan, creëren we een ideale taalomgeving in gezinnen. Op een aantal basisscholen geeft het Ster College cursussen ouderparticipatie. Dit zijn taallessen specifiek voor ouders van kinderen op het SPILcentrum. De komende jaren willen we het aanbod (cursus ouderparticipatie) uitbreiden op tenminste 5 extra SPILcentra. Hierbij kiezen we locaties waar taalachterstanden veel voorkomen.

Op dit moment bereiken we in de aanpak laaggeletterdheid nog weinig ouders van kinderen op de middelbare school. Terwijl middelbare scholen, net als basisscholen, een belangrijke vindplaats zijn in de aanpak laaggeletterdheid. Ook op middelbare scholen worden ouders bij het onderwijs betrokken zodat kinderen alle talenten kunnen ontwikkelen om zich optimaal te kunnen ontplooiën. Kinderen goed begeleiden en ondersteunen bij hun middelbare schoolcarrière vraagt soms nogal wat van ouders. En voor ouders met lage basisvaardigheden is dat nog lastiger. We willen deze ouders ondersteuning bieden in de begeleiding van schoolzaken van hun kind en hen motiveren om met hun eigen basisvaardigheden aan de slag te gaan. Hierbij valt te denken aan een inloopsprekuur Magister. Met deze pilot willen we ouders laagdrempelig hulp bieden bij het gebruik van Magister, het administratie- en communicatiesysteem voor middelbare scholen. Door ouders laagdrempelig te helpen bij vragen over Magister bieden we ondersteuning aan in de begeleiding van schoolzaken van hun kind en brengen we educatief partnerschap tussen ouder en school tot stand. Daarnaast willen we ouders motiveren aan de slag te gaan met hun eigen basisvaardigheden.

4. We benaderen ouders actief en motiveren hen te werken aan taalontwikkeling en digitale geletterdheid.

Een gezinsaanpak helpt ouders zowel bij het ondersteunen van de taalontwikkeling van hun kinderen als het verbeteren van hun eigen basisvaardigheden. Om ouders hiertoe te motiveren, scholen we professionals en vrijwilligers die actief zijn in deze aanpak. We geven hen handvatten en gesprekstechnieken om op een motiverende manier het gesprek met ouders aan te gaan. Daarnaast gaan we uit van passend aanbod voor ouders. We bieden ouders aanbod aan dat hen direct helpt bij het creëren van een educatief thuismilieu. Tegelijkertijd bespreken we wat zij nodig hebben om zich een leven lang te kunnen blijven ontwikkelen.

SPEERPUNT 2: VERGROTEN BEREIK NT1

Hoewel uit de doelgroepenanalyse⁸ blijkt dat de grootste doelgroep laaggeletterden in Eindhoven migranten (30+) met partner en kinderen zijn, houden we ook vast aan het speerpunt 'Vergroten bereik NT1' dat we in 2019 hebben vastgesteld.

Dit is namelijk in lijn met de landelijke aanpak laaggeletterdheid⁹ en het Regionaal Programma Integrale Aanpak Laaggeletterdheid 2020 - 2024. Daarnaast weten we dat het met name voor NT1'ers een grote stap is om taallessen te gaan volgen. Zij hebben vaak een negatieve houding ten aanzien van leren, bijvoorbeeld vanwege slechte schoolervaringen en weinig zelfvertrouwen. De drempel om zich aan te melden voor taallessen is voor deze doelgroep vaak erg hoog. Wij willen deze drempel verlagen en hen de kans geven om zich een leven lang te kunnen ontwikkelen en mee te doen in onze stad.

Situatieschets

In de doelgroepenanalyse is de doelgroep NT1 samengesteld uit:

- Werkenden 50+ met gezin (8%)
- Niet-actieven 50+ met gezin (7%)
- Werkenden 30-50 jaar (6%)
- Oudere singles 50+ (8%)

Organisaties die bij dit speerpunt betrokken kunnen worden:

- Bibliotheek
- Volwasseneducatie (Ster College)
- Werkgevers
- Middelbare scholen
- Zorgverleners (thuiszorg, huisarts, ziekenhuis, wijkverpleging)
- Woningcorporaties
- Sportverenigingen en verenigingsleven
- Sociaal domein gemeente
- WIJeindhoven

Perspectief

We kiezen ervoor om extra in te zetten op een werkgeversaanpak. Hierbij werken we samen met het bedrijfsleven, kennisinstellingen en maatschappelijke organisaties. Wanneer we mensen helpen met het verbeteren van hun basisvaardigheden, vergroten we hun kans op een baan. Ook zijn ze hierdoor, als ze al in een baan zitten, flexibeler en duurzamer inzetbaar. Daarnaast gaan we aan de slag in het sociaal domein van de gemeente. Door slimme verbindingen te leggen tussen het gemeentelijke sociaal domein en educatie, geven wij als gemeente inwoners de mogelijkheid mee te doen in de stad. En bieden we hen de ondersteuning om zoveel mogelijk zelfstandig te zijn en een leven lang te ontwikkelen. De aanpak in het sociaal domein vraagt onder andere om vereenvoudiging van onze communicatie richting inwoners. Daarom gaan we aan de slag met heldere, duidelijke en eenvoudige taal. Hierbij maken we dankbaar gebruik van de kennis en expertise van onze Raad van Advies bestaande uit diverse ervaringsdeskundigen. We gaan de komende jaren ook meer investeren in digitaal aanbod en verwachten daarmee een hoger bereik NT1 cursisten te kunnen realiseren. De drempel naar digitaal aanbod is voor deze groep beduidend lager dan naar taalaanbod.

⁸ <https://geletterdheidinzicht.nl>

⁹ <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/taal-rekenen-digitale-vaardigheden/aanpak-laaggeletterdheid>

Acties

Voor het speerpunt Hoger Bereik NT1 gaan we aan de slag met drie acties:

1. We bevorderen een laagdrempelige wijkgerichte aanpak.

In de aanpak laaggeletterdheid is het van groot belang dat we dicht bij de inwoners staan en dat we laagdrempelig met elkaar in contact kunnen komen. Een belangrijke, bestaande structuur waarbij we willen aansluiten is die van de SPILcentra. Hiermee beschikken we over een dekkend wijknetwerk waarbij we met onze aanpak aan kunnen haken. Naast SPILcentra zijn er ook (Digi-)Taalpunten waar vrijwilligers en laaggeletterden met hun vragen terecht kunnen. Dit zijn een soort 'inloopspreekuren' op locatie (in een bibliotheek, wijkcentrum of buurthuis) die bemand worden door getrainde vrijwilligers. Zij geven mensen met vragen op het gebied van taal, rekenen of digitale vaardigheden een persoonlijk advies en helpen hen, waar nodig, bij het aanmelden voor een (online) cursus. De kernpartners zijn aanwezig, actief, zichtbaar en laagdrempelig benaderbaar op wijkniveau. Het Ster College streeft ernaar dat elke cursist buurt nabij een cursus kan volgen en geeft lessen in de wijk op verschillende locaties in Eindhoven. De lessen vinden zowel in buurthuizen, basisscholen en als op eigen locaties van het Summa College plaats. De Bibliotheek Eindhoven is aanwezig op 67 SPILcentra en actief in diverse wijkcentra. De generalisten en verbinders van WIJEindhoven werken samen in 8 wijkteams verdeeld over de hele stad. En VHE heeft een groot aantal 'maatjesprojecten' waarmee inwoners in heel de stad geholpen worden die het hard nodig hebben.

2. We maken concrete afspraken met bondgenoten over het herkennen en doorverwijzen van laaggeletterden en leggen die vast.

De Taalnetwerkcoördinator van de gemeente Eindhoven biedt ondersteuning bij bewustwording en deskundigheid van de medewerkers van kernpartners en bondgenoten in het herkennen en doorverwijzen van laaggeletterden door trainingen en activiteiten. De Taalnetwerkcoördinator heeft regulier overleg met medewerkers van bondgenoten waarbij men elkaar informeert over de vragen, behoeften en ontwikkelingen in de aanpak laaggeletterdheid. Door training en het actief informeren over de stedelijke aanpak laaggeletterdheid, zijn medewerkers van kernpartners en bondgenoten zich bewust van de problematiek, weten ze hoe laaggeletterdheid herkend kan worden en hoe zij inwoners moeten doorverwijzen. Deze medewerkers verwijzen laaggeletterde inwoners door naar passend aanbod in de stad en worden hierbij ondersteund door de Taalnetwerkcoördinator en de website. Om laaggeletterde inwoners succesvol door te kunnen verwijzen, is het van belang dat het aanbod aansluit bij de behoefte van de inwoners. Medewerkers van de kernpartners en bondgenoten signaleren in gesprekken met inwoners wat hun behoeften zijn. En koppelen deze vervolgens terug aan de Taalnetwerkcoördinator zodat aanbod verder verbreed of verdiept kan worden.

3. We matchen en scholen vervolgens vraaggericht.

In de werkgeversaankpak scholen we vraaggericht. In de sectoren waar laaggeletterdheid relatief veel voorkomt, moeten werknemers regelmatig trainingen volgen om veiligheid of hygiëne op de werkvloer te verbeteren, zoals bijvoorbeeld VCA trainingen. De leerstof en de examens van deze trainingen zijn vaak zeer talig. Hierdoor hebben laaggeletterden (NT1 of NT2) veel moeite om de benodigde diploma's en certificaten te behalen en te behouden. Met name voor NT1'ers is het een grote stap om taallessen te gaan volgen. In plaats van taallessen aan te bieden, bieden we vraaggerichte ondersteuning bij het behalen van een werkgerelateerd certificaat of diploma. Dit is voor deze doelgroep een laagdrempelige manier om wel de stap naar extra scholing te durven zetten. Het creëren van fysieke nabijheid van het Ster College werkt drempelverlagend. Door ondersteuning te bieden bij werkgerelateerde trainingen kan het vertrouwen van NT1'ers gewonnen worden en is de stap naar structureel deelnemen aan andere cursussen bij het Ster College sneller gemaakt.

SPEERPUNT 3: PASSEND EN BLIJVEND AANBOD

Volwasseneneducatie draagt bij aan de sociale, economische en educatieve zelfredzaamheid en participatie van burgers. In Eindhoven worden vanaf 2021 formele en non-formele trajecten uitgevoerd. We onderscheiden drie soorten taaltrajecten:

1. Formeel: in de Wet Educatie en Beroepsonderwijs (WEB) wordt formele educatie omschreven als educatie die wordt afgesloten met een diploma dat erkend is en gebaseerd is op de standaarden en eindtermen volwasseneneducatie. Het betreft educatieaanbod waarvoor deelnemers ter afronding een diploma of certificaat krijgen dat door het ministerie van OCW wordt erkend. Deze trajecten worden begeleid door gecertificeerde docenten. Formele educatie staat onder toezicht van de onderwijsinspectie.
2. Non-formeel type 1: non-formele educatie betreft educatie waarbij de trajecten niet worden afgesloten met een diploma dat erkend wordt door het ministerie van OCW. De gemarkeerde zin graag aanpassen in:
3. De aanbieder van non-formele educatie kan wel een bewijs van deelname uitgeven ter afronding van het traject. In plaats van de onderwijsinspectie, ziet de gemeente toe op de kwaliteit van dit type educatieaanbod.
4. Non-formeel type 2: dit aanbod wordt verzorgd door lokale initiatieven (denk aan (Digi) Taalpunt, taalcafés, buurthuizen etc.) die op grond van subsidieverstrekkings algemeen toegankelijk zijn voor alle inwoners die hier behoefte aan hebben. De partijen zetten zich met vrijwilligers in om laaggeletterdheid in de stad te verkleinen.

Organisaties die bij dit speerpunt betrokken kunnen worden zijn:

- Bibliotheek
- Volwasseneneducatie (Ster College)
- Scholen en kinderopvangorganisaties
- Zorgverleners
- Woningcorporaties
- Sociaal domein gemeente
- WIJJeindhoven

Bij onze aanpak werken we aan het bewustzijn over laaggeletterdheid en het belang van voldoende basisvaardigheden bij verschillende professionals van kernpartners en bondgenoten. Door hen hier middels training bewust van te maken en met hen te oefenen hoe je inwoners motiveert om hulp te vragen, wordt een laagdrempelig contactmoment gecreëerd. Laaggeletterde inwoners zijn vaak moeilijk door te verwijzen naar een cursus. Ook al past het bij hun hulpvraag en gaat het om passend aanbod. Daarom gaan we gebruikmaken van een laagdrempelig inloopspreekuur op locatie van de kernpartner en/of bondgenoot. Dit inloopspreekuur ontlast de professional en geeft meer tijd om het gesprek met inwoners aan te gaan over hun hulpvraag. De vragen die gesteld worden tijdens dit spreekuur leveren belangrijke inzichten op waardoor we de doelgroep steeds beter leren kennen. Met deze inzichten kunnen we passend aanbod samenstellen met betrekking tot het vergroten van hun basisvaardigheden. Belangrijk hierbij is dat een mogelijke vervolgcursus laagdrempelig en in een vertrouwde omgeving aangeboden wordt. Een cursus digitale vaardigheden kan een goede opstap zijn naar een taal cursus.

Perspectief

In dit speerpunt kiezen we ervoor om extra in te zetten op digitale inclusie. Er wordt budget vrijgemaakt om inwoners via digitaal aanbod te bereiken, te ondersteunen en te scholen. Dit doen we middels een multi-helix samenwerking. Het Ster College heeft de ambitie om het onderwijs in digitale vaardigheden, rekenen en taal te integreren. Dit vraagt om een nieuw onderwijsconcept. Om de ontwikkeling ervan een vliegende start te geven, heeft het Ster College begin 2020 een designsprint gehouden. Hier zijn verschillende kennis- en onderwijsinstellingen en maatschappelijke organisaties bij betrokken. Het bedrijfsleven, waaronder ASML, biedt hun medewerkers de mogelijkheid om zich als vrijwilliger in te spannen om inwoners passend aanbod te bieden. Door passend (digitaal) aanbod aan te bieden in de stad vereenvoudigen we het gebruik van digitale omgevingen voor inwoners. Hierbij valt te denken aan een inloopspreekuur Magister, een inloopspreekuur inloggen digitale omgeving woningcorporatie of hulp bij het gebruik van DigiD.

Acties

Voor het speerpunt passend en blijvend aanbod gaan we aan de slag met drie acties:

1. We realiseren een vrijwilligersbeleid dat in de collectieve inzet van de stedelijk beschikbare taalvrijwilligers voorziet.

Om passende en blijvende ondersteuning vorm te kunnen geven, is het van belang dat we een vrijwilligersbeleid realiseren dat voorziet in de collectieve inzet van stedelijk beschikbare taalvrijwilligers. Taalvrijwilligers spelen immers een cruciale rol in de aanpak laaggeletterdheid. Zij maken vaak het verschil in iemands leven. Of ze nu actief zijn als taalmaatje, taallessen verzorgen of mensen advies geven in een taalpunt. Door hun inzet krijgt iemand de kans om zijn of haar basisvaardigheden te verbeteren, zoals lezen en schrijven, rekenen of omgaan met de computer. Met zijn/haar steun, enthousiasme en betrokkenheid komt iemand verder. Er zijn veel taalvrijwilligers actief bij verschillende vrijwilligersorganisaties, maar er zijn ook veel niet-georganiseerde taalvrijwilligers actief die niet gelieerd zijn aan een organisatie. Deze groep is hierdoor niet vindbaar en inzetbaar voor inwoners die zich melden bij een taalpunt voor ondersteuning bij de ontwikkeling van hun basisvaardigheden. De vraag naar individuele ondersteuning op maat wordt de laatste tijd echter steeds groter. Zeker in een tijd waarin groepslessen onmogelijk zijn geworden vanwege Corona. Daarnaast maakt deze groep 'zelfstandige vrijwilligers' ook geen gebruik van de mogelijkheden op het gebied van begeleiding, professionalisering, intervisie en kennisdeling met andere taalvrijwilligers in de stad.

Om het bereik te vergroten, is het van belang dat we vraaggericht matchen en scholen. VHE kan als kernpartner een waardevolle bijdrage leveren aan het realiseren van deze ambitie. Hierbij wordt gebruik gemaakt van een op maat gemaakt CRM-systeem dat ons helpt om de goede matches te maken tussen vrijwilligers en inwoners met een vraag op het gebied van basisvaardigheden. Een vrijwilliger zou ook ingezet kunnen worden in één van de stedelijke taalpunten met gezamenlijke begeleiding en ondersteuning van de kernpartners en de Taalnetwerkcoördinator. Of als tolk die door de vrijwilliger van een taalpunt benaderd kan worden door statushouders of generalisten als communicatie in de Nederlandse taal niet mogelijk is.

Met de inzet van VHE kunnen vrijwilligers van een taalpunt inwoners beter adviseren als er sprake is van een individuele ondersteuningsvraag. Maar ook professionals en vrijwilligers van diverse organisaties in het sociaal domein kunnen inwoners hierdoor beter helpen. Ze krijgen namelijk vaak te maken met mensen die de taal niet goed beheersen waardoor ze op

diverse levensgebieden in de problemen raken waardoor vraaggerichte, individuele taalondersteuning zeer wenselijk is. Door samenwerking met VHE wordt onze stedelijke infrastructuur verder versterkt en geborgd.

Dankzij de inzet van vele taalvrijwilligers krijgen cursisten extra begeleiding op het gebied van spreken, lezen, schrijven, rekenen of omgaan met de computer. Het Ster College zet zich in om de deskundigheid van de vrijwilligers te vergroten. De Taalnetwerkcoördinator coördineert de gezamenlijke training en scholing van taalvrijwilligers in afstemming met het Ster College en de lokale non-formele aanbieders. Zij informeert en stimuleert hen gebruik te maken van de trainings- en intervisiemogelijkheden voor taalvrijwilligers met als doel hun deskundigheid, handelsbekwaamheid en betrokkenheid te vergroten. Deelnemers profiteren het meest als ze op de juiste manier worden begeleid en met geschikte lesmaterialen werken. Daarom volgen de taalvrijwilligers in Eindhoven voordat ze aan de slag gaan als vrijwilliger de basistraining voor taalvrijwilliger waarin ze leren hoe ze dit doen. Tijdens deze basistraining krijgen ze informatie over de doelgroep en hoe volwassenen leren. Ze leren vooral hoe ze laaggeletterden begeleiden bij het leren lezen en schrijven, spreken, rekenen of omgaan met een computer. Daarnaast maken ze ook kennis met geschikt lesmateriaal. De basistrainingen worden verzorgd door het Ster College. Stichting Lezen en Schrijven verzorgt deskundigheidsbevordering voor vrijwilligerstrainers en stelt materialen beschikbaar voor vrijwilligers en cursisten. Naast deze basistraining zijn er themagerichte trainingen gericht op een specifieke projecten zoals Samen Thuis in Taal en inloopspreekuur Magister. Deze trainingen zullen verzorgd worden door de Bibliotheek Eindhoven in nauwe samenwerking met de Taalnetwerkcoördinator.

2. We informeren en activeren vindplaatsen en bevorderen de continuïteit van het aanbod (meerjarensubsidie).

De gemeente Eindhoven werkt met meerjarige subsidiëring, zodat relevante partijen zich ook echt kunnen binden aan onze doelstellingen wat betreft de stedelijke aanpak basisvaardigheden. Binnen de subsidiekaders schenken we meer aandacht aan onze ambities en structuren, zoals centrale scholing van vrijwilligers, de rol en positie van de Taalnetwerkcoördinator en de aansluiting bij de eerdergenoemde structuren van wijk en SPILcentra.

Maatschappelijke organisaties die een waardevolle bijdrage leveren op het gebied van taal en leren (non-formele aanbieders, type 2) hebben in 2020 voor de looptijd van het Stadplan subsidie toegekend gekregen vanuit de subsidieregeling Versterken Sociale Basis. Deze organisaties dragen aantoonbaar bij aan het realiseren van de in het Stadsplan opgenomen ambitie. Dit komt o.a. tot uiting in:

- De taalvrijwilligers volgen of volgden een door het Ster College verzorgde basistraining voor taalvrijwilligers;
- De organisatie neemt deel aan de jaarlijks uit te voeren monitor en leveren hiervoor tijdig de vereiste gegevens aan;
- De organisatie neemt deel aan de impactmeting die uitgevoerd wordt door prof. dr. Maurice de Greef; een meting die gericht is op de maatschappelijke uitkomsten van het aanbod;
- De organisatie levert, in afstemming met de Taalnetwerkcoördinator, een aantoonbare bijdrage aan de inrichting, ondersteuning en/of het bemensen van stedelijke taalpunten;
- De organisatie voorziet de Taalnetwerkcoördinator gevraagd en ongevraagd van actuele informatie over het aanbod;
- De organisatie levert een actieve bijdrage (het delen van kennis en ervaringen) aan netwerkbijeenkomsten die georganiseerd worden door de Taalnetwerkcoördinator;
- De organisatie wijst (potentiële) deelnemers actief door naar andere mogelijkheden/aanbieders in de stad als blijkt dat het aanbod niet (meer) aansluit bij de vraag en/of behoefte van de (potentiële) deelnemer. Indien nodig, in samenwerking met de Taalnetwerkcoördinator.

3. We bundelen het formele en non-formele aanbod en zorgen voor een doorgaande leerlijn en ontwikkeling van basisvaardigheden.

We laten het bestaande aanbod vervolgens zien op een overzichtelijke website met een duidelijke naam voor de hele regio. Een toegankelijke website waarop inwoners, vrijwilligers en professionals snel de mogelijkheden zien. De website heeft een toegankelijke, rustige interface en het taalgebruik is eenvoudig. De site leidt de gebruiker via een filtermenu door het aanbod. We geven veel bekendheid aan de site zodat professionals, (taal)vrijwilligers en mensen die hun basisvaardigheden willen versterken ermee aan de slag kunnen gaan.

SPEERPUNT 4: BEWUSTWORDING

Ondanks een enorme inzet hebben in Eindhoven ruim 17.000 inwoners moeite met lezen, schrijven en/of rekenen. En dat aantal neemt nog steeds toe. Jongeren lezen namelijk steeds minder voor hun plezier met een daling van hun leesvaardigheid als gevolg.

Een kwart van de 15-jarigen heeft een leesachterstand waardoor zij een verhoogde kans hebben om later laaggeletterd de arbeidsmarkt te betreden. En er stromen ook nog steeds te veel kinderen met een taalachterstand het basis- en het voortgezet onderwijs in. Dat laaggeletterdheid in Nederland op grote schaal voorkomt, is bij veel inwoners en organisaties niet bekend. Er zijn ouders die niet weten hoe belangrijk hun rol is in de taalontwikkeling van hun kind. Door samenwerking en ambassadeurschap zetten we aan tot een maatschappelijke beweging zodat er meer aandacht en bewustwording komt voor taalontwikkeling en laaggeletterdheid. Ervaringsdeskundigen staan centraal. Zij vertellen uit eigen ervaring hoe het is om moeite te hebben met lezen en schrijven. De komende jaren blijven we het thema laaggeletterdheid actief op de agenda zetten. Dit doen we op twee niveaus: door een kennisimpuls te geven in (eigen) organisaties en door een impuls te geven aan netwerkversterking tussen organisaties. Daarnaast dragen we gezamenlijk een heldere en herkenbare boodschap uit naar inwoners.

Perspectief

In dit speerpunt kiezen we ervoor om extra middelen in te zetten voor een bewustwordingscampagne gezinsaanpak en een kennisimpuls te geven aan het Leesoffensief. Omdat deze doelgroep het grootste is én het maatschappelijk rendement hoog is. Door in te zetten op bewustwording van de taalontwikkeling van het jonge kind en het belang van leesbevordering, leggen we de basis voor (talent)ontwikkeling voor het verdere leven. We doen dit door een multi-helix samenwerking. Doordat Fontys dit thema al vroeg in de opleiding van educatieve en pedagogische professionals onder de aandacht brengt en studenten vraagt om hieraan bij te dragen, ontstaat bewustwording bij de nieuwe generatie die dit meenemen in hun professionele ontwikkeling. Door de gift van de ASML Foundation zijn we in staat de doorlopende leeslijn een extra impuls geven. Bewustwording vraagt om een duidelijke en herkenbare boodschap. Naar ouders, maar bijvoorbeeld ook naar werknemers. Wij streven daarom naar duidelijke en herkenbare taal voor alle inwoners in de stad. Dit vraagt om vereenvoudiging en inlevingsvermogen. We gaan we aan de slag met heldere, duidelijke en eenvoudige taal. Ervaringsdeskundigen helpen ons hierbij. We gebruiken diverse digitale kanalen om op grote schaal aandacht te vragen voor laaggeletterdheid.

Acties

Voor het speerpunt Bewustwording gaan we aan de slag met twee acties:

1. We ondersteunen de vindplaatsen door training (kennis, houding en vaardigheden) van de betrokken professionals.

De Taalnetwerkcoördinator biedt ondersteuning bij bewustwording en deskundigheid van de medewerkers van de vindplaatsen in het herkennen en doorverwijzen van laaggeletterden door trainingen en activiteiten. Door de training en het actief informeren over de stedelijke aanpak laaggeletterdheid zijn medewerkers zich bewust van de problematiek, weten ze hoe laaggeletterdheid kunnen herkennen en hoe zij inwoners moeten doorverwijzen. Er worden extra middelen ingezet om professionals te trainen in het doorverwijzen naar passend aanbod. Een voorbeeld hiervan is het project 'Inloopspreekuur Magister' dat in het najaar van 2021 van start gaat.

In 2021 is ook een start gemaakt met het Leesoffensief. Er worden extra middelen ingezet voor bewustwording door een kennisimpuls te geven over laaggeletterdheid, taalvaardigheid en meertaligheid die recht doet aan het DNA van de stad. De kennisimpuls geven we op vier niveaus en op verschillende momenten:

1. Kennisimpuls middels inspiratiebijeenkomsten voor alle betrokken partijen in de stad. Deze inspiratiesessies hebben als doel netwerkversterking en een integrale aanpak.
2. Kennisimpuls middels deskundigheidsbevordering op maat, gericht op sleutelmomenten in leesbevordering en beschikbaar voor betrokken partners op aanvraag.
3. Campagne/communicatie: overzicht van wat Eindhoven allemaal te bieden heeft (integraal leesoffensief). Herkenbare communicatie voor ouders en voor betrokken partners leidt tot educatief partnerschap en een educatief thuismilieu.
4. Belevingsonderzoek en ambassadeurscampagne.

2. We brengen het probleem onder de aandacht zodat algemene bewustwording optreedt.

De kernpartners en bondgenoten vervullen een belangrijke en zichtbare ambassadeursfunctie in de aanpak laaggeletterdheid, inspireren andere organisaties en zetten aan tot bondgenootschap in de stedelijke aanpak laaggeletterdheid. De Taalnetwerkcoördinator organiseert twee keer per jaar een inspiratiebijeenkomst. Tijdens deze sessies delen bondgenoten en ervaringsdeskundigen hun ervaringen in de aanpak laaggeletterdheid en stimuleren hiermee andere organisaties in de stad om binnen hun eigen organisatie laaggeletterdheid op de agenda te zetten. De kernpartners en bondgenoten zijn zich bewust van de complexiteit van de problematiek van het onderwerp en daarmee gepaard gaande lange termijn investering. Ze zetten in op een lange adem, vertrouwen, samenwerking en onverminderde inzet om op lange termijn het verschil te kunnen maken. Ondersteunend partner Stichting Lezen en Schrijven zet laaggeletterdheid op de agenda bij publiek en politiek. Dankzij hun netwerk kunnen zij dat wat lokaal speelt, agenderen in de landelijke netwerken, politiek en media.

Randvoorwaarden

Om met onze integrale aanpak succes te kunnen boeken, hebben we in 2019 drie randvoorwaarden vastgelegd:

1. Borgen en versterken van de stedelijke taal-infrastructuur;
 2. Zicht op input, output en outcome (monitoring);
 3. Duidelijkheid over taken, rollen en te leveren bijdragen.
- Deze randwaarden zijn nog steeds van kracht, maar we voegen hier onderstaande aspecten aan toe:

- We breiden het aantal betrokken partners en bondgenoten uit.
- We vragen meer inzicht in het bereik en het effect van de stedelijke aanpak.
- We zetten de komende jaren meer middelen in om onze ambitie te behalen.

1. Borgen en versterken van de stedelijke 'taal-infrastructuur'.

We beschikken over een basisoverlegstructuur met een vijftal kernpartners en een namens deze partners opererende Taalnetwerkcoördinator. Er zijn taalaanbieders die non-formeel aanbod verzorgen dat gefinancierd wordt met gemeentelijke subsidie, gebaseerd op de geformuleerde stedelijke ambities. In 2019 hebben we de stedelijke taalinfrastructuur opgericht (bijlage 1). De nieuwe kernpartners sluiten aan bij de basisoverlegstructuur. Vanaf 2022 wordt er twee keer per jaar een inspiratiebijeenkomst georganiseerd door de Taalnetwerkcoördinator. In deze bijeenkomsten inspireren kernpartners en bondgenoten elkaar, máár vooral ook andere organisaties in de stad om zich blijvend in te zetten en te verbinden aan de ambities van het Stadsplan. Om het belang en de inbreng van laaggeletterden te borgen, maken we gebruik van een Raad van Advies. Deze raad, die bestaat uit een aantal vertegenwoordigers van de doelgroep, wordt ingezet bij het verbeteren van communicatie-uitingen (leespanel), werving van laaggeletterde inwoners of bij voorlichtingsbijeenkomsten voor professionals. De Raad van Advies wordt door het kernteam en/of de Taalnetwerkcoördinator ook geraadpleegd bij het opstellen van de jaarlijks te actualiseren uitvoeringsplannen. En desgevraagd kan de raad het bestuurlijk overleg van advies dienen.

2. Inzicht in bereik en impact (monitoring).

Om te bepalen of wij onze gestelde ambitie behalen, is het noodzakelijk om inzicht te krijgen in het aantal inwoners dat gebruik maakt van het aanbod. In 2020 hebben wij het aantal cursisten in totaal uitgevraagd. Vanaf 2021 vragen we jaarlijks aan onze partners van formeel, non-formeel type 1 en type 2 data uit over het aantal nieuwe en bestaande cursisten dat bij hen actief is. We maken onderscheid tussen NT1 en NT2 en de verschillende trajecten waaraan de cursisten deelnemen (taal, rekenen, digitaal, gezins- of werkgeversaanpak).

Indicator	Ambitie	Nulmeting	Ontwikkeling			
Bereik NT1 en NT2 non-formeel type 1 en 2	Jaarlijkse stijging van 10%		2020	2021	2022	2023
Aantal cursisten			2110			
Taalachtergrond						
Aantal NT1		2021				
Aantal NT2		2021				
Type aanbod						
Aantal cursus taal		2021				
Aantal cursus rekenen		2021				
Aantal cursus digitale vaardigheden		2021				
Aantal gezinsaanpak		2021				
Aantal werkgeversaanpak		2021				
Sociaal-economische leeropbrengsten non-formeel type 1						
% doelperspectief naar werk		2020	10,9%			
% doelperspectief naar (vervolg) onderwijs		2020	2,4%			
% verhoging op participatieladder		2020	16,4%			
Verhoging leesvaardigheid non-formeel type 1 en 2						
% cursisten waarvan leesvaardigheid verhoogd door cursus		2020	75%			

Figuur 2: Bereik en impact (monitoring).

Wij streven in de aanpak niet alleen naar een hoger bereik van mensen met lage basisvaardigheden, máár vooral naar het effect van dit hoger bereik. Door te investeren in de basisvaardigheden van onze inwoners, zorgen we ervoor dat elke inwoner op zijn of haar manier mee kan doen in de stad. Wij streven dan ook naar sociale inclusie:

“Sociale inclusie is een multidimensionaal proces van elk individu, waarbij je bronnen en diensten gebruikt en beheerst, deelneemt aan de samenleving en haar activiteiten, sociale relaties aangaat en je opgenomen voelt in de (lokale) omgeving (De Greef et al., 2012a.)”

We willen dus niet alleen weten hoeveel inwoners we hebben bereikt hebben, maar vooral wat de impact van de trajecten op het gebied van basisvaardigheden op de levens van de cursisten heeft. Om dit te meten, zijn we begin 2020 aan de slag gegaan met een Impactmeting Volwasseneneducatie van Prof. Dr. Maurice de Greef. Deze monitor meet het resultaat van de leertrajecten en geeft aan of:

- Deelnemers een betere plek in de samenleving hebben gekregen;
- Deelnemers een betere plek op de arbeidsmarkt hebben gekregen;
- Welke trede deelnemers op de participatieladder hebben.

Prof. Dr. Maurice de Greef maakt jaarlijks een analyse van gegevens van deze meting. De analyse van 2020 is te vinden in bijlage 3.

Tot slot gaan kernpartners, bondgenoten en ervaringsdeskundigen met elkaar in gesprek over het tastbaar maken van impact van de aanpak laaggeletterdheid. Door middel van persoonlijke verhalen van inwoners (storytelling) die aan de slag zijn gegaan met het verbeteren van hun basisvaardigheden maken we zichtbaar wat de impact hiervan is op hun dagelijks leven.

3. Duidelijkheid over taken, rollen en te leveren bijdragen.

Het is van belang dat er samenhang bestaat in de werkwijzen van de verschillende kernpartners en bondgenoten. We hebben duidelijkheid over de door de afzonderlijke kernpartners en bondgenoten te leveren bijdragen (personeel en materieel).

Ieder heeft zijn/haar eigen bijdrage geformuleerd tijdens de brainstormsessie inzake de herijking van het Stadsplan. Deze taken en rollen staan beschreven in bijlage 2. Hiermee vervallen de eerder beschreven taken en rollen die vastgelegd en opgenomen staan in het Stadsplan Basisvaardigheden uit 2019. De bijdrage zoals omschreven in bijlage 2 is niet uitputtend, maar geeft wel een beeld van de concrete bijdrage per partner. Daarnaast wordt de bijdrage verder geconcretiseerd via het uitvoeringsplan. Het uitvoeringsplan zal tot het einde van de looptijd van het Stadsplan (2023) jaarlijks worden geëvalueerd en bijgestuurd.

Bondgenoot als kernpartner

Kernpartners dragen bij aan een breder perspectief in de aanpak laaggeletterdheid en vormen een belangrijke aanvulling op de huidige kernpartners gemeente Eindhoven, de Bibliotheek Eindhoven en het Ster College. Deze partners versterken de verbinding tussen beleid, passend aanbod en de sociale basis – de inwoners van onze stad.

Dit vertaalt zich in de volgende afspraken:

- De bestuurders van de kernpartners nemen deel aan het bestuurlijk overleg dat ten minste tweemaal per jaar plaatsvindt;
- De beleidsmedewerkers van de betrokken kernpartners en de Taalnetwerkcoördinator nemen deel aan het kernteam dat tenminste zesmaal per jaar vergadert onder voorzitterschap van de gemeente Eindhoven;
- De kernpartners leveren een actieve bijdrage aan tenminste één speerpunt uit het jaarlijkse uitvoeringsplan van het Stadsplan Basisvaardigheden;
- De kernpartners brengen (de aanpak van) laaggeletterdheid structureel onder de aandacht, waar mogelijk binnen en buiten de organisatie, zodat algemene bewustwording optreedt;
- De kernpartners vervullen een belangrijke en zichtbare ambassadeursfunctie in de aanpak laaggeletterdheid, inspireren andere organisaties en zetten ze aan tot bondgenootschap in de stedelijke aanpak laaggeletterdheid;
- De kernpartners zijn zich bewust van de complexiteit van de problematiek en daarmee gepaard gaande lange termijn investering. Ze zetten in op een lange adem, vertrouwen, samenwerking en onverminderde inzet om op lange termijn het verschil te kunnen maken.

Bondgenoot als vindplaats

Bondgenoten als vindplaats dragen bij aan het hoger bereik van de doelgroep. Door te investeren in bewustwording van het thema laaggeletterdheid van medewerkers kunnen zij inwoners met lage basisvaardigheden herkennen en toeleiden naar passend aanbod.

Dit vertaalt zich in de volgende afspraken:

- De Taalnetwerkcoördinator biedt ondersteuning bij bewustwording en deskundigheid van de medewerkers van bondgenoten in het herkennen en doorverwijzen van laaggeletterden door trainingen en activiteiten;
- De contactpersoon van de bondgenoot heeft regulier overleg met de Taalnetwerkcoördinator waarin men elkaar informeert over de vragen, behoeften en ontwikkelingen in de aanpak laaggeletterdheid;
- Door training en het actief informeren over de stedelijke aanpak laaggeletterdheid, zijn medewerkers zich bewust van de problematiek, weten ze hoe laaggeletterdheid herkend kan worden en hoe zij inwoners moeten doorverwijzen;
- Medewerkers verwijzen laaggeletterde inwoners door naar passend aanbod in de stad en worden hierbij ondersteund door de Taalnetwerkcoördinator;
- Om laaggeletterde inwoners succesvol door te kunnen verwijzen, is het van belang dat het aanbod aansluit bij de behoefte van de inwoners. Medewerkers signaleren in gesprekken met inwoners wat hun behoeften zijn. En koppelen deze vervolgens terug aan de Taalnetwerkcoördinator zodat aanbod verbreed of verdiept kan worden;
- De Taalnetwerkcoördinator organiseert 2 keer per jaar een inspiratiebijeenkomst voor bondgenoten. Tijdens deze sessies delen bondgenoten hun ervaringen met andere betrokkenen in de aanpak laaggeletterdheid;
- De bondgenoot vervult een belangrijke en zichtbare ambassadeursfunctie in de aanpak laaggeletterdheidrol, inspireert andere organisaties en zet aan tot bondgenootschap in de stedelijke aanpak laaggeletterdheid;
- De bondgenoot is zich bewust van de complexiteit van de problematiek en daarmee gepaard gaande lange termijn investering. En zet in op een lange adem, vertrouwen, samenwerking en onverminderde inzet om op lange termijn het verschil te kunnen maken.

Bondgenoot als kennisinstelling

Bondgenoten als kennisinstelling dragen door hun multidisciplinaire expertise en onderzoek bij aan het vinden van een passende aanpak voor het maatschappelijke vraagstuk laaggeletterdheid. Hiermee vormen zij een belangrijke aanvulling op kernpartners en bondgenoten en dragen bij aan een duurzame toekomst voor Eindhoven.

Dit vertaalt zich in de volgende afspraken:

- De Taalnetwerkcoördinator biedt ondersteuning bij bewustwording en deskundigheid van medewerkers en studenten op het gebied van laaggeletterdheid;
- De Taalnetwerkcoördinator organiseert 2 keer per jaar een inspiratiebijeenkomst voor bondgenoten. Tijdens deze sessies delen bondgenoten hun ervaringen met andere betrokkenen in de aanpak laaggeletterdheid;
- De bondgenoot vervult een belangrijke en zichtbare ambassadeursfunctie in de aanpak laaggeletterdheidrol, inspireert andere organisaties en zet aan tot bondgenootschap in de stedelijke aanpak laaggeletterdheid;
- De bondgenoot is zich bewust van de complexiteit van de problematiek en daarmee gepaard gaande lange termijn investering. En zet in op een lange adem, vertrouwen, samenwerking en onverminderde inzet om op lange termijn het verschil te kunnen maken.

Bondgenoot als ambassadeur

Om de ambities uit het Stadsplan te kunnen realiseren, is een maatschappelijke beweging nodig en moeten we de urgentie om structureel te investeren in taalvaardigheid van kinderen, jongeren en volwassenen op de agenda zetten en houden. De kernpartners kunnen dit niet alleen en zoeken daarom bondgenoten die zich belangeloos inzetten om het bewustzijn over laaggeletterdheid in Eindhoven te vergroten.

Dit vertaalt zich in de volgende afspraken:

- De bondgenoot vervult een belangrijke en zichtbare ambassadeursfunctie in de aanpak laaggeletterdheid, inspireert andere organisaties en zet aan tot bondgenootschap in de stedelijke aanpak laaggeletterdheid;
- De bondgenoot is zich bewust van de complexiteit van de problematiek en daarmee gepaard gaande lange termijn investering. En zet in op een lange adem, vertrouwen, samenwerking en onverminderde inzet om op lange termijn het verschil te kunnen maken.

HILIPS

FINANCIËLE MIDDELEN

Om de basisvaardigheden van onze inwoners te versterken en zo het toenemende en diepgewortelde probleem laaggeletterdheid aan te kunnen pakken, is structurele investering en inspanning nodig. Dit betekent ook dat er financiële zekerheid moet bestaan voor deze aanpak. Hiermee kunnen benodigde activiteiten gefinancierd worden en kunnen ook alle betrokken partners zich voor langere tijd aan de aanpak binden. Dit creëert draagvlak en betrokkenheid. Alleen dan kan de aanpak effectief zijn.

Ten opzichte van de begroting van 2019 zijn extra middelen beschikbaar gesteld. Deze middelen worden ingezet op de vier speerpunten (preventie, vergroten bereik NT1, passend en blijvend aanbod, bewustwording) die die beschreven staan in het Stadsplan Basisvaardigheden 2021-2023. Op regionaal niveau zijn de WEB-middelen beschikbaar (arbeidsmarktregio Zuidoost Brabant), besteedbaar voor formeel en non-formeel type 2 taalaanbod in de regio. De regionale reservemiddelen vanuit de WEB worden ingezet om de wachtlijsten van het WEB-aanbod terug te dringen (passend aanbod). Daarnaast is er ook subsidie beschikbaar via de decentralisatie-uitkering. Deze middelen worden ingezet voor de Taalnetwerkcoördinator en bijbehorend werkbudget. De komende drie jaar ontvangen we tevens een deel van de subsidie voor het meerjarig PACT-programma. Deze middelen worden gericht ingezet op hoger bereik van de NT1 doelgroep waarbij we passend aanbod ontwikkelen voor vindplaatsen en investeren in heldere communicatie. Tenslotte schenkt ASML Foundation gedurende de looptijd van het Stadsplan een bedrag dat (regionaal) ingezet wordt voor het project 'Voor ieder kind een boek' binnen de preventieve aanpak laaggeletterdheid. Op lokaal niveau worden er extra middelen ingezet voor de preventieve aanpak laaggeletterdheid. Er wordt vanuit budget voor WEB binnen de gemeentelijke begroting € 100.000 beschikbaar gesteld om extra ouderparticipatiegroepen op basisscholen te kunnen faciliteren. Vanuit de LEA wordt in totaal € 100.000 beschikbaar gesteld en ingezet op het leesoffensief en aanpak laaggeletterdheid in het voortgezet onderwijs. En het project Samen Thuis in Taal ontvangt een meerjarige subsidie gedurende de looptijd van het Stadsplan Basisvaardigheden 2021-2023.

De aanpak laaggeletterdheid vraagt om meerjarige zekerheid, vertrouwen en partnerschap. Het is dan ook belangrijk dat kernpartners en bondgenoten blijven samenwerken en langdurig blijven investeren in elkaar en in de stad opdat iedereen mee kan doen. De gemeente Eindhoven werkt daarom met meerjarige subsidiëring, zodat relevante partijen zich ook echt kunnen binden aan de stedelijke doelstellingen van de aanpak laaggeletterdheid. Binnen de subsidiekaders schenken we aandacht aan onze ambities en structuren, zoals centrale scholing van vrijwilligers, de rol en positie van de Taalnetwerkcoördinator en de aansluiting bij de eerdergenoemde structuren van wijk en SPILcentra.

De gemeente pakt de regierol in de aanpak laaggeletterdheid en zet mensen en middelen in om de ambitie van het Stadsplan te bereiken. Onderstaand een overzicht van de financiële middelen die worden ingezet ter versterking van de basisvaardigheden.

Overzicht middelen voor arbeidsmarktregio Zuidoost Brabant (inclusief Eindhoven)

Indicator	2021	2022	2023
WEB	€ 1.739.000	€ 1.739.000	€ 1.739.000
Reservemiddelen Web	€ 78.000	€ 78.000	
Decentralisatie-uitkering	€ 150.000	€ 150.000	€ 150.000
PACT-middelen	€ 67.000	€ 67.000	€ 67.000
ASML foundation	€ 47.920	€ 50.960	€ 36.960
Totaal	€ 2.081.920	€ 2.084.960	€ 1.992.960

Overzicht middelen voor activiteiten gemeente Eindhoven

Indicator	2021	2022	2023
LEA	€ 100.000		
- Leesoffensief			
- Passend aanbod VO			
Bibliotheek op SPIL	€ 952.680	€ 971.734	€ 991.169
Meerjarensubsidie Versterken Sociale Basis	€ 1.605.986	€ 434.666*	€ 377.666*
▪ Bibliotheek Eindhoven (Samen Thuis in Taal)			
▪ Buurtplatform Bennekel Belang			
▪ Meedoen in de Wijken			
▪ JINC			
▪ Buurtonderneming Woensel-West			
▪ Stichting Move			
▪ T+huis			
▪ Vluchtelingenwerk			
▪ Lumens			
Gemeentelijke begroting WEB	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000
▪ Ouderparticipatieklassen			
Totaal	€ 2.758.666	€1.555.596	€1.518031

* De subsidiebeschikkingen voor de komende jaren zijn nog niet volledig bekend, vandaar dat deze vooralsnog lager uitvallen.

Overzicht middelen gemeente Eindhoven die indirect bijdragen aan preventie aanpak laaggeletterdheid

Indicator	2021	2022	2023
Pedagogische ondersteuning van ouders	€ 408.000		
Subsidieregeling Speelinloop	€ 200.000	€ 200.000	€ 200.000
Subsidieregeling Schakelklassen	€ 1.012.000	€ 1.012.000	€ 1.012.000
Zomerschool	€ 61.200	€ 143.000	€ 143.000
Playing for success	€ 61.200	€ 61.200	€ 61.200
Trudo weekendschool	€ 36.000		
Totaal	€ 1.778.400	€1.416.200	€1.416.200

* De subsidiebeschikkingen voor de komende jaren zijn nog niet volledig bekend, vandaar dat deze vooralsnog lager kunnen uitvallen.

Optionele extra middelen

Indicator	2021	2022	2023
Tel mee met Taal subsidie laagtaalvaardige ouders	uitgeloot		
Tel mee met Taal subsidie Werkgevers	uitgeloot		
Tel mee met Taal subsidie experimenten	uitgeloot		
Totaal			

de Bibliotheek

BIJLAGEN

BIJLAGE 1: OVERLEGSTRUCTUUR

Raad van Advies

Om het belang en de inbreng van laaggeletterden te borgen, hebben we een Raad van Advies samengesteld. Deze raad, die bestaat uit een aantal vertegenwoordigers van de doelgroep, wordt door het kernteam en/of de Taalnetwerkcoördinator geraadpleegd bij het opstellen van de jaarlijks te actualiseren uitvoeringsplannen. Desgevraagd kan de Raad het bestuurlijk overleg van advies dienen.

Het bestuurlijk overleg (strategisch niveau)

Aan het bestuurlijk overleg, dat ten minste tweemaal per jaar plaatsvindt, nemen de bestuurders van de kernpartners deel: de directeur-bestuurder van de Bibliotheek Eindhoven, directeur van Ster College, de directeur-bestuurder van WIJ Eindhoven, de directeur van VHE en de wethouder 'Onderwijs' van de gemeente Eindhoven. Onder voorzitterschap van de wethouder Onderwijs initieert en formaliseert het bestuurlijk overleg uit het 'Stadsplan Basisvaardigheden 2021-2023' voortvloeiende beleidsvoornemens. Daarnaast inspireert en enthousiasmeert deze groep het kernteam, creëert voorwaarden voor een langdurige gezamenlijke aanpak en houdt elkaar scherp. Het bestuurlijk overleg ziet via de vaststelling en evaluatie van het (uitvoerings)plan van aanpak toe op de inzet van de Taalnetwerkcoördinator. De bestuurlijke overleggen worden, in afstemming met de betrokken bestuurder, voorbereid door het kernteam.

Het kernteam (tactisch niveau)

Het kernteam bestaat uit de Taalnetwerkcoördinator en de beleidsmedewerkers van de betrokken kernpartners. Het kernteam vergadert tenminste zesmaal per jaar onder voorzitterschap van de gemeente. Centraal staan de voorbereiding en uitwerking van de bestuurlijke beleidskeuzes. Daarnaast dient het overleg als 'klankbord' voor de Taalnetwerkcoördinator.

De thema werkgroepen (operationeel niveau)

Voor het uitvoeren van de gemaakte beleidskeuzes en het leveren van praktijkinbreng bij de voorbereiding ervan, zijn werkgroepen in het leven geroepen. De Taalnetwerkcoördinator, betrokken kernteamleden en eventueel andere betrokken partners nemen deel aan een werkgroep. De werkgroepen en de thema's worden bepaald aan de hand van dit beleidsplan en het uitvoeringsplan. Voordeel van deze aanpak is dat het zowel een specifieke, duidelijk afgebakende opdracht betreft, maar dat uitvoering ook in gezamenlijkheid met verschillende partners op verschillende niveaus plaatsvindt. De werkgroepen kunnen de algemene voortgang terugkoppelen aan het kernteam. De ervaringen en verkregen inzichten vanuit de werkgroepen worden gedeeld met en 'vertaald' naar de praktijk.

BIJLAGE 2: TAKEN EN ROLLEN

Bondgenoot als kernpartner: gemeente Eindhoven

Speerpunt Preventie

- Inzet Taalnetwerkcoördinator project 'Voor ieder kind een boek';
- Inzet Taalnetwerkcoördinator Leesoffensief;
- Inzet Taalnetwerkcoördinator 'Inloopspreekuur Magister';
- Aansluiting aanpak laaggeletterdheid en LEA;
- Beschikbaar stellen van meerjarensubsidie voor projecten die bijdragen aan preventie aanpak laaggeletterdheid.

Speerpunt Vergroten bereik NT1

- Inzet Taalnetwerkcoördinator 'Inloopspreekuur Magister';
- Inzet Taalnetwerkcoördinator bij (door)ontwikkeling (digi) taalpunten in bibliotheek, wijkcentrum of buurthuis;
- Ondersteuning en coördinatie van Taalnetwerkcoördinator bij bewustwording en deskundigheid van de medewerkers van kernpartners en bondgenoten in het herkennen en doorverwijzen van laaggeletterden door trainingen en activiteiten;
- Maken van integraal beleid door de aanpak laaggeletterdheid te borgen binnen het sociaal domein;
- Aanpak laaggeletterdheid laten bijdragen aan brede welvaart voor Eindhoven.

Speerpunt Passend aanbod

- Beschikbaar stellen van meerjarensubsidie voor non-formeel aanbod type 2;
- Binnen de subsidiekaders aandacht schenken aan de ambities uit het Stadsplan, zoals centrale scholing van vrijwilligers, de rol en positie van de Taalnetwerkcoördinator en de aansluiting bij wijk- en buurtinitiatieven;
- Bundelen het formele en non-formele aanbod op een toegankelijk en actuele website en zorgen voor een doorgaande leerlijn en ontwikkeling van basisvaardigheden;
- Monitoren van bereik en impact van het aanbod, waardoor er meer inzicht komt over bereik, kwaliteit en aanbod en daarop gestuurd kan worden.

Speerpunt bewustwording

- Ondersteuning en coördinatie van Taalnetwerkcoördinator bij bewustwording en deskundigheid van de medewerkers van kernpartners en bondgenoten in het herkennen en doorverwijzen van laaggeletterden door trainingen en activiteiten;
- Structureel onder de aandacht brengen van het thema laaggeletterdheid binnen de eigen organisatie, samenwerkingspartners in de stad én de Brainportregio;
- Maakt laaggeletterdheid onderdeel van integraal beleid;
- Communiceert in klare taal, traint medewerkers hierin en zet, waar nodig, het leespaneel in;
- Inzet van Raad van Advies op het gebied van werving, voorlichting, inspraak en advies;
- Organisatie van twee inspiratiesessies per jaar over het thema laaggeletterdheid gericht op kernpartners, bondgenoten en andere samenwerkingspartners in de stad.

Menskracht

- Inzet beleidsadviseur Onderwijs;
- Inzet Taalnetwerkcoördinator;
- Inzet contractmanagement (subsidie/inkoop);
- Inzet wethouder bestuurder in de stuurgroep;
- Inzet afdeling communicatie.

Denkkracht

De gemeente Eindhoven betreft inhoudsdeskundigen van het sociaal domein (breed) om te komen tot een integraal beleid. Hierdoor dragen zij bij aan een breder perspectief en versterken zij de verbinding tussen beleid, passend aanbod en de sociale basis – de inwoners van onze stad.

Platform

De gemeente Eindhoven brengt laaggeletterdheid structureel onder de aandacht, binnen en buiten de organisatie, zodat algemene bewustwording optreedt. Daarnaast vervult de gemeente Eindhoven een belangrijke en zichtbare ambassadeursfunctie in de aanpak laaggeletterdheid. Hierdoor kan de gemeente andere organisaties inspireren en aanzetten tot bondgenootschap in de stedelijke aanpak laaggeletterdheid.

Bondgenoot als kernpartner: Ster College

Speerpunt Preventie

- Ouderparticipatie groepen op x-aantal locaties;
- Samenwerkingspartner LEA;
- Inhoudelijke bijdrage project 'Inloopspreekuur Magister';

Speerpunt Vergroten bereik NT1

- Initiator en uitvoerder van innovatief modulair onderwijssysteem waarin cursisten kort cyclische modules doorlopen waarin steeds meerdere basisvaardigheden getraind worden;
- Op maatgemaakt aanbod voor werkgevers;
- Betrokken bij (digi) taalpunten in bibliotheek, wijkcentrum of buurthuis;
- Inhoudelijke bijdrage project 'Inloopspreekuur Magister';
- Inzet leespanel.

Speerpunt Passend aanbod

- Wijkgericht aanbod;
- Aanbieder formeel aanbod;
- Aanbieder non-formeel aanbod type 1;
- Verantwoordelijk voor vrijwilligerstraining voor alle (digi)taalvrijwilligers in de stad;
- Initiator en uitvoerder van innovatief modulair onderwijssysteem waarin cursisten kort cyclische modules doorlopen waarin steeds meerdere basisvaardigheden getraind worden;
- Initiator en uitvoerder van camouflage-aanbod voor werkgevers;
- Initiator en uitvoerder collegezaal concept snel lerende NT2'ers;
- Extra groep (buiten WEB) voor langzaam lerende NT2'ers;
- Inzet vrijwilligers non-formeel aanbod type 1.

Speerpunt bewustwording

- Begeleiding en inzet leespanel;
- Werving van ambassadeurs;
- Bijdrage innovatiekamer: Raad van Advies ervaringsdeskundigen;
- Brengt het thema laaggeletterdheid onder de aandacht bij samenwerkingspartners en werkgevers in de stad én de Brainportregio;

- Het thema laaggeletterdheid onder de aandacht brengen en houden via eigen communicatiekanalen;
- Landelijke betrokkenheid op het thema laaggeletterdheid;
- Actieve deelname aan inspiratiesessies over het thema laaggeletterdheid georganiseerd door de taalnetwerkcoördinator.

Menskracht

- Inzet docenten (aanbod, leespanel, vrijwilligerstrainingen, inhoudelijk bijdrage op beleid);
- Inzet teamleider in het kernteam;
- Inzet teamleider in de LEA;
- Inzet directeur in de stuurgroep;
- Inzet stagiaires (docenten in opleiding);
- Inzet vrijwilligers;
- Inzet afdeling communicatie;
- Dragen bij aan het behouden van voldoende docenten Nederlands/NT2 in de toekomst.

Denkkracht

Het Ster College deelt haar expertise over laaggeletterdheid, meertaligheid, digitale inclusie en een leven lang ontwikkelen. Hierdoor dragen zij bij aan een breder perspectief en versterken zij de verbinding tussen beleid, passend aanbod en de sociale basis – de inwoners van onze stad.

Platform

het Ster College brengt laaggeletterdheid structureel onder de aandacht, binnen en buiten de organisatie zodat algemene bewustwording optreedt én vervult een belangrijke en zichtbare ambassadeursfunctie in de aanpak laaggeletterdheid, waardoor zij andere organisaties inspireren en aanzetten tot bondgenootschap in de stedelijke aanpak laaggeletterdheid.

Bondgenoot als kernpartner: de Bibliotheek Eindhoven

Speerpunt Preventie

- Uitvoerende partij project 'Voor ieder kind een boek';
- Verantwoordelijk voor project 'Samen Thuis in Taal';
- Uitvoerende partij Leesoffensief;
- Uitvoerende partij project 'Inloopspreekuur Magister';
- Verantwoordelijk Bibliotheek op SPIL;
- Inhoudelijke bijdrage zomerschool;
- Inhoudelijke bijdrage Speelinloop.

Speerpunt Vergroten bereik NT1

- Aanwezig en zichtbaar in de wijken;
- Uitvoerende partij project 'Inloopspreekuur Magister';
- Betrokken bij (digi) taalpunten in bibliotheek, wijkcentrum of buurthuis;
- Inzet vrijwilligers pop-up taalpunten en inloopspreekuren.

Speerpunt Passend aanbod

- Aanbod gericht op digitale inclusie;
- Uitvoerende partij project 'Inloopspreekuur Magister';
- Aanbieder van taalaanbod non-formeel type 2, zoals het taalcafé;
- Collectie NT1 en NT2 t.b.v. zelfstudie of ter ondersteuning taalvrijwilligers;
- Doorverwijzende rol in het toeleiden naar ander passend aanbod (o.a. via taalpunt);
- Inzet vrijwilligers om passend aanbod te verwezenlijken.

Speerpunt bewustwording

- Verzorgt inhoudelijke trainingen over leesbevordering, laaggeletterdheid en meertaligheid aan professionals van GGD, voor- en vroegschoolse instellingen, primair onderwijs en voortgezet onderwijs;
- Brengt het thema laaggeletterdheid onder de aandacht bij samenwerkingspartners in de stad én de Brainportregio;
- Kartrekker van het Leesoffensief;
- Het thema laaggeletterdheid onder de aandacht brengen en houden via eigen communicatiekanalen;
- Actieve deelname aan inspiratiesessies over het thema laaggeletterdheid georganiseerd door de taalnetwerkcoördinator.

Menskracht

- Inzet mediacoaches;
- Inzet beleidsmedewerker in het kernteam;
- Inzet manager educatie in werkgroep Leesoffensief;
- Inzet directeur-bestuurder in de stuurgroep;
- Inzet vrijwilligerscoördinator;
- Inzet vrijwilligers;
- Inzet afdeling communicatie.

Denkkracht

De Bibliotheek Eindhoven deelt haar expertise over leesbevordering, laaggeletterdheid, meertaligheid, digitale inclusie en een leven lang ontwikkelen. Hierdoor dragen zij bij aan een breder perspectief en versterken zij de verbinding tussen beleid, passend aanbod en de sociale basis – de inwoners van onze stad.

Platform

De Bibliotheek Eindhoven brengt laaggeletterdheid structureel onder de aandacht, binnen en buiten de organisatie, zodat algemene bewustwording optreedt. Daarnaast vervult de bibliotheek een belangrijke en zichtbare ambassadeursfunctie in de aanpak laaggeletterdheid, waardoor zij andere organisaties inspireren en aanzetten tot bondgenootschap in de stedelijke aanpak laaggeletterdheid.

Bondgenoot als kernpartner: WIJEindhoven

Speerpunt Preventie

- Signaleren van mogelijke behoeften van ouders (kinderen in de leeftijd van 0 tot 17 jaar) op het gebied van basisvaardigheden (taal, rekenen en digitale vaardigheden);
- Motiveren van ouders om te werken aan hun taalontwikkeling en digitale geletterdheid (met ondersteuning van de Taalnetwerkcoördinator).

Speerpunt Vergroten bereik NT1

- Laagdrempelige en toegankelijke ondersteuning in buurten en wijken
- Versterken van netwerken in de buurt via Buurt in Bloei;
- Betrokken bij taalpunten in wijkcentrum of buurthuis (met ondersteuning van de Taalnetwerkcoördinator);
- Inzet inwoners (vrijwilligers Buurt in Bloei) bij taalpunten/inloopsprekuren (met ondersteuning van de Taalnetwerkcoördinator);
- Medewerkers middels training en communicatie bewust maken van problematiek en mogelijkheden op het gebied van basisvaardigheden (onder begeleiding en coördinatie van de Taalnetwerkcoördinator);
- Inwoners (vrijwilligers Buurt in Bloei) en medewerkers middels training in staat stellen om door te verwijzen naar passend laagdrempelig aanbod (onder begeleiding en coördinatie van de Taalnetwerkcoördinator).

Speerpunt Passend aanbod

- Vervult signalerende en doorverwijzende rol in het toeleiden naar ander passend aanbod (o.a. via generalisten, verbinders en vrijwilligers taalpunt);
- Zet inwoners (vrijwilligers Buurt in Bloei) in om passend aanbod te verwezenlijken i.s.m. andere partners uit het netwerk.

Speerpunt Bewustwording

- Brengt het thema laaggeletterdheid onder de aandacht bij netwerkpartners in de stad;
- Brengt én houdt het thema laaggeletterdheid onder de aandacht via eigen communicatiekanalen;
- Neem actief deel aan inspiratiesessies over het thema laaggeletterdheid georganiseerd door de Taalnetwerkcoördinator;
- Communiceert in klare taal en maakt hierbij, waar nodig en relevant, gebruik van het leespanel bestaande uit diverse ervaringsdeskundigen.

Menskracht

- Inzet medewerkers in het bereiken, motiveren en doorverwijzen van laaggeletterde inwoners (met ondersteuning van de Taalnetwerkcoördinator);
- Inzet coördinator WIJAcademie en manager communicatie die in nauwe samenwerking met de Taalnetwerkcoördinator het belang van basisvaardigheden, waar mogelijk en relevant, bij medewerkers onder de aandacht brengen;
- Inzet verbinder in het kernteam (max. 6x per jaar);
- Inzet directeur-bestuurder in de stuurgroep (2x per jaar);
- Inzet vrijwilligers via Buurt in Bloei.

Denkkracht

WIJJeindhoven deelt ervaringen over laaggeletterdheid en digitale vaardigheden vanuit de context/beleving van de inwoners met een ondersteuningsvraag. Hierdoor dragen zij bij aan een breder perspectief en versterken zij de verbinding tussen beleid, passend aanbod en de sociale basis – de inwoners van onze stad.

Platform

WIJJeindhoven brengt laaggeletterdheid structureel onder de aandacht, binnen en buiten de organisatie zodat algemene bewustwording optreedt. Daarnaast vervult WIJJeindhoven een belangrijke en zichtbare ambassadeursfunctie in de aanpak laaggeletterdheid, waardoor zij andere organisaties inspireren en aanzetten tot bondgenootschap in de stedelijke aanpak laaggeletterdheid.

Bondgenoot als kernpartner: Vrijwillige Hulpdienst Eindhoven (VHE)

Speerpunt Vergroten bereik NT1

- Laagdrempelige en toegankelijke ondersteuning via vrijwillige maatjes op velerlei gebieden in buurten en wijken;
- Signaleren en motiveren en doorverwijzen van laaggeletterde inwoners naar passend aanbod via verschillende activiteiten en projecten van VHE zoals de maatjesprojecten en de Financiële Werkplaats en daarnaast doorverwijzing naar de andere kernpartners, bijvoorbeeld het Ster College;
- Uitvoerende en coördinerende partij matching vrijwilliger en inwoner met vraag op het gebied van basisvaardigheden i.s.m. Taalnetwerkcoördinator en andere kernpartners;

- Medewerkers en vrijwilligers middels training en communicatie bewust maken van problematiek en mogelijkheden op het gebied van basisvaardigheden;
- Medewerkers en vrijwilligers middels training in staat stellen om door te verwijzen naar ander passend laagdrempelig aanbod;
- Inzet vrijwilligers taalpunten/inloopsprekuren.

Speerpunt Passend aanbod

- Zet vrijwilligers in om passend aanbod op individuele basis te verwezenlijken i.s.m. andere kernpartners;
- Inzet op maat gemaakt CRM-systeem;
- Vervult doorverwijzende rol in het toeleiden naar passend aanbod.

Speerpunt Bewustwording

- Brengt het thema laaggeletterdheid onder de aandacht bij medewerkers en vrijwilligers van VHE en bij netwerkpartners in de stad;
- Brengt én houdt het thema laaggeletterdheid onder de aandacht via eigen communicatiekanalen;
- Neem actief deel aan inspiratiesessies over het thema laaggeletterdheid georganiseerd door de Taalnetwerkcoördinator;
- Communiceert in klare taal en maakt hierbij, waar nodig en relevant, gebruik van het leespanel bestaande uit diverse ervaringsdeskundigen.

Menskracht

- Inzet medewerkers en vrijwilligers in het bereiken, motiveren en doorverwijzen van laaggeletterde inwoners (met ondersteuning van de Taalnetwerkcoördinator en kernpartners);
- Inzet coördinator voor uitvoering maatjes project (werving, matching, intervisie, scholing, vrijwilligersbeleid) met ondersteuning van Taalnetwerkcoördinator en andere kernpartners;
- Inzet coördinator in het kernteam (max. 6x per jaar);
- Inzet directeur in de stuurgroep (2x per jaar);
- Inzet vrijwilligers.

Denkkracht

VHE deelt ervaringen over laaggeletterdheid en digitale vaardigheden vanuit de context/beleving van de vrijwilligers en inwoners met een ondersteuningsvraag. Hierdoor dragen zij bij aan een breder perspectief en versterken zij de verbinding tussen beleid, passend aanbod en de sociale basis – de inwoners van onze stad.

Platform/netwerk

VHE brengt laaggeletterdheid structureel onder de aandacht, binnen en buiten de organisatie zodat algemene bewustwording optreedt. Daarnaast vervult VHE een belangrijke en zichtbare ambassadeursfunctie in de aanpak laaggeletterdheid, waardoor zij andere organisaties inspireert en aanzet tot bondgenootschap in de stedelijke aanpak laaggeletterdheid.

Bondgenoot als kennisinstelling: Fontys

Speerpunt Preventie

- Inzet vanuit de opleiding Pedagogiek;
- Inzet vanuit Fontys Sociale studies
- Inzet vanuit Fontys Hogeschool Kind en Educatie;
- Inzet vanuit de kennislijn inclusieve samenleving.

De inzet kan bestaan uit deskundigheidsbevordering, inzet door studenten in de stad en door onderzoek naar effectiviteit van aanpak en de expertise van Fontys lectoren rondom leesvaardigheid, laaggeletterdheid en inclusie.

Speerpunt Bewustwording

- Brengt laaggeletterdheid al vroeg in de opleiding van educatieve en pedagogische professionals onder de aandacht, zodat er bewustwording optreedt de nieuwe generatie professionals;
- Actieve deelname aan inspiratiesessies en of kennisimpuls over het voorkomen van laaggeletterdheid en het ontwikkelen van een leescultuur op scholen en binnen gezinnen.

Menskracht

- Inzet deskundigheidsbevordering en onderzoek vanuit opleidingen Pedagogiek, Fontys Sociale studies, Fontys Hogeschool voor Kind en Educatie in Eindhoven en vanuit de kennislijn inclusieve samenleving ;
- Inzet studenten vanuit opleidingen Pedagogiek, Fontys Sociale studies, Fontys Hogeschool voor Kind en Educatie in Eindhoven;
- Expertise van Fontys lectoren rondom leesvaardigheid, laaggeletterdheid en inclusie.

Denkkracht

Multidisciplinaire expertise en onderzoek naar de juiste aanpak is cruciaal om laaggeletterdheid te voorkomen. Fontys draagt als kennisinstelling met inzet vanuit de opleidingen Pedagogiek, Fontys Sociale studies en Fontys Hogeschool voor Kind en Educatie in Eindhoven en vanuit de kennislijn inclusieve samenleving bij aan de preventieve en gezinsaanpak laaggeletterdheid in de stad Eindhoven. Hierdoor dragen zij bij aan een breder perspectief en een duurzame aanpak en versterken zij de verbinding tussen beleid, passend aanbod en de sociale basis – de inwoners van onze stad.

Platform/netwerk

Fontys brengt laaggeletterdheid al vroeg in de opleiding van educatieve en pedagogische professionals onder de aandacht, zodat er bewustwording optreedt bij de nieuwe generatie professionals. Met de expertise en de ervaring van nu die doorontwikkeld wordt door één voor de nieuwe generatie professionals wordt de aanpak laaggeletterdheid duurzaam en toekomstbestendig.

Bondgenoot als vindplaats: Woonstichting ‘thuis

Speerpunt Vergroten bereik NT1

- Het bieden van ruimte voor een ‘pop-up taalpunt’ of passend aanbod non-formeel type 2;
- Medewerkers middels training bewust maken van het thema laaggeletterdheid;
- Medewerkers signaleren in gesprekken met inwoners of er sprake is van lage basisvaardigheden;
- Medewerkers middels training in staat stellen om door te verwijzen naar passend laagdrempelig aanbod (bijvoorbeeld: inloopsprekuren inloggen in digitale ‘mijn’ thuis omgeving).

Speerpunt bewustwording

- Brengt het thema laaggeletterdheid onder de aandacht bij samenwerkingspartners in de stad én regio;
- Het thema laaggeletterdheid onder de aandacht brengen en houden via eigen communicatiekanalen;

- Actieve deelname aan inspiratiesessies over het thema laaggeletterdheid georganiseerd door de taalnetwerkcoördinator;
- Communiceert in klare taal en maakt zet, waar nodig, het leespanel in.

Menskracht

- Inzet medewerkers in het bereiken van laaggeletterde inwoners;
- Inzet teamleider in het vergroten van bewustwording van laaggeletterdheid binnen en buiten de organisatie;
- Inzet afdeling communicatie.

Denkkracht

Woonstichting 'thuis deelt ervaringen over laaggeletterdheid en digitale vaardigheden vanuit de context/beleving van hun inwoners. Hierdoor dragen zij bij aan een breder perspectief en versterken zij de verbinding tussen beleid, passend aanbod en de sociale basis – de inwoners van onze stad.

Platform

Woonstichting 'thuis brengt laaggeletterdheid structureel onder de aandacht, binnen en buiten de organisatie zodat algemene bewustwording optreedt. Daarnaast vervult zij een belangrijke en zichtbare ambassadeursfunctie in de aanpak laaggeletterdheid, waardoor zij andere organisaties inspireert en aanzet tot bondgenootschap in de stedelijke aanpak laaggeletterdheid.

Bondgenoot als vindplaats: Trudo

Speerpunt Vergroten bereik NT1

- Het beschikbaar stellen van ruimte voor laagdrempelige taalactiviteiten met vrijwilligers in de wijk o.a. in Woensel-west, Vredeoord en Lakerloper;
- Laagdrempelig taalaanbod wordt onder aandacht gebracht van de vrijwilligers en maatschappelijke organisaties in de wijken;
- Medewerkers middels training bewust maken van het thema laaggeletterdheid;
- Medewerkers signaleren in gesprekken met inwoners of er sprake is van lage basisvaardigheden;
- Medewerkers middels training in staat stellen om door te verwijzen naar passend laagdrempelig aanbod.

Speerpunt bewustwording

- Brengt het thema laaggeletterdheid onder de aandacht bij samenwerkingspartners in de stad én regio;
- Het thema laaggeletterdheid onder de aandacht brengen en houden via eigen communicatiekanalen;
- Actieve deelname aan inspiratiesessies over het thema laaggeletterdheid georganiseerd door de Taalnetwerkcoördinator;
- Communiceert in klare taal en maakt hierbij, waar nodig en relevant, gebruik van het leespanel bestaande uit diverse ervaringsdeskundigen.

Menskracht

- Inzet medewerkers in het bereiken van laaggeletterde inwoners;
- Inzet medewerkers in het vergroten van bewustwording van laaggeletterdheid binnen en buiten de organisatie.

Denkkracht

Trudo onderkent al een hele tijd hoe belangrijk het is dat mensen met elkaar kunnen communiceren vanwege de leefbaarheid in de wijk en de Nederlandse taal kunnen spreken, lezen én schrijven vanwege hun participatie in de samenleving op heel veel gebieden. Daarom hebben zij in hun stedelijke wijkvernieuwingsgebieden hier steeds veel aandacht aan besteed zodat het in allerlei vormen in de wijk dicht bij de mensen georganiseerd wordt, samen met vrijwilligers. Trudo zal haar opgedane ervaring hierin met andere partners en bondgenoten delen.

Platform

Trudo brengt laaggeletterdheid structureel onder de aandacht, binnen en buiten de organisatie zodat algemene bewustwording optreedt. Daarnaast vervult zij een belangrijke en zichtbare ambassadeursfunctie in de aanpak laaggeletterdheid, waardoor zij andere organisaties inspireert en aanzet tot bondgenootschap in de stedelijke aanpak laaggeletterdheid.

Bondgenoot als vindplaats: Wooninc

Speerpunt Vergroten bereik NT1

- Medewerkers middels training bewust maken van het thema laaggeletterdheid;
- Medewerkers (woonconsulenten en huismeesters) signaleren in gesprekken met bewoners of er sprake is van lage basisvaardigheden;
- Medewerkers middels training in staat stellen om door te verwijzen naar passend laagdrempelig aanbod in samenwerking en ondersteuning van de Taalnetwerkcoördinator;
- Het beschikbaar stellen van ontmoetingsruimtes voor laagdrempelige activiteiten, zoals taalcafé, taal- en digitrainingen of samen eten. Daarnaast heeft Wooninc. in de ontmoetingsruimten van woongebouwen ook plek voor bibliotheken, voor het gebouw én de wijk;
- Wooninc. brengt en houdt het aanbod op het gebied van basisvaardigheden onder de aandacht van bewoners via eigen communicatiekanalen.

Speerpunt bewustwording

- Brengt het thema laaggeletterdheid onder de aandacht in de eigen organisatie en bij samenwerkingspartners in de stad;
- Wooninc. schrijft in begrijpelijke taal, onder andere op de website, in (nieuws)brieven en op social mediakanalen;
- Deelname aan inspiratiesessies over het thema laaggeletterdheid georganiseerd door de Taalnetwerkcoördinator.

Menskracht

Wooninc. zet medewerkers in om bij te dragen aan het ontwikkelen van de basisvaardigheden van bewoners:

- Huismeesters en woonconsulenten: zij hebben contact met de doelgroep en kunnen signaleren;
- Welzijnscoaches: zij ondersteunen senioren met taal-, reken- en/of digitale vaardigheden;
- Teamleider(s): zij zorgen voor bewustwording bij de medewerkers;
- Communicatieadviseurs: zij schrijven in begrijpelijke taal en helpen andere medewerkers dat ook te doen.

Denkkracht

Wooninc. brengt laaggeletterdheid in de eigen organisatie onder de aandacht. Zo zorgt Wooninc. voor bewustwording bij de medewerkers.

Platform

Wooninc. heeft met haar Wooninc, extra locaties de doelgroep senioren onder één dak. Het voordeel daarvan is dat Wooninc. heel doelgericht met alle partners te werk kan gaan. Deze locaties kunnen een 'graadmeter' zijn voor de rest van de stad. Wat werkt wel? Wat werkt niet? Wat moet aangepast worden? Daarnaast kan Wooninc. deze locaties inzetten als proeflocatie voor nieuwe initiatieven of projecten.

Bondgenoot als vindplaats: Woonbedrijf

Speerpunt Vergroten bereik NT1

- Woonconsulenten middels korte training bewust maken van het thema laaggeletterdheid;
- Woonconsulenten middels training in staat stellen om bewoners te informeren en of door te verwijzen naar passend laagdrempelig aanbod (bijvoorbeeld via de website);
- Woonconsulenten vervullen een signaalfunctie. Zij signaleren mogelijke behoeften van bewoners op het gebied van basisvaardigheden en geven dit door aan de Taalnetwerkcoördinator;
- Bij grote projecten (bouw, leefbaarheid) wordt de gemeente betrokken om mogelijkheden te onderzoeken op het gebied van aanpak laaggeletterdheid/ hoger bereik van inwoners met lage basisvaardigheden.

Speerpunt bewustwording

- Het thema laaggeletterdheid onder de aandacht brengen en houden via eigen communicatiekanalen (bijvoorbeeld het magazine 'Buurten' inzetten met relevante informatie over de website, cursussen, vrijwilligerswerk, etc.);
- Communiceert in klare taal (voorbeeld: de website van Woonbedrijf heeft waar mogelijk een voorleesfunctie);
- Communicatiemedewerkers volgen allemaal de training B1 schrijven en passen laagdrempelige communicatie toe;
- Afdeling communicatie maakt een aantal keer per jaar gebruik van het leespaneel (met ervaringsdeskundigen). Zo wordt er getoetst of ingewikkelde informatie op een begrijpelijke wijze wordt gecommuniceerd (denk hierbij aan brieven t.b.v. huurverhoging of een leaflet wie te bellen bij vragen over onderhoud, reparaties, etc.)

Menskracht

- Inzet woonconsulenten in het bereiken van laaggeletterde inwoners;
- Inzet afdeling communicatie.

Denkkracht

Woonbedrijf staat dicht bij de bewoners en kunnen daardoor een bijdrage leveren aan de aanpak laaggeletterdheid. De woonconsulenten weten wat er in de wijken/buurtten speelt en wat de behoefte is van de inwoners. Zij vervullen hierdoor een informatie- en signaalfunctie. Hierdoor dragen zij bij aan een breder perspectief en versterken zij de verbinding tussen beleid, passend aanbod en de sociale basis - de inwoners van onze stad.

Platform

Woonbedrijf brengt laaggeletterdheid structureel onder de aandacht, binnen en buiten de organisatie zodat algemene bewustwording optreedt. Daarnaast vervult zij een belangrijke en zichtbare ambassadeursfunctie in de aanpak laaggeletterdheid, waardoor zij andere organisaties inspireert en aanzet tot bondgenootschap in de stedelijke aanpak laaggeletterdheid.

Bondgenoot als ambassadeur: ASML en ASML Foundation

Speerpunt Preventie

- Financiering van het project 'Voor ieder kind een boek' (ASML Foundation).

Menskracht:

- Biedt medewerkers de mogelijkheid om zich in te zetten als vrijwilligers in de aanpak laaggeletterdheid (ASML).

Platform

ASML en ASML Foundation zetten zich belangeloos in om de aanpak laaggeletterdheid op de publieke agenda te zetten en te houden. ASML en ASML Foundation vervullen een belangrijke en zichtbare ambassadeursfunctie in de aanpak laaggeletterdheid, waardoor zij andere organisaties inspireren en aanzetten tot bondgenootschap in de stedelijke aanpak laaggeletterdheid.

Bondgenoot als ambassadeur: Cliëntenraad Sociaal Domein gemeente Eindhoven

De Cliëntenraad Sociaal Domein (CRSD) vervult een belangrijke en zichtbare ambassadeursfunctie in de aanpak laaggeletterdheid en draagt dit uit in hun contact met het werkveld, andere cliëntorganisaties, ambtenaren en wethouders.

De cliëntenraad is betrokken én heeft invloed op het beleid aanpak laaggeletterdheid dat de gemeente Eindhoven bedenkt, ontwikkelt en uitvoert. Zij pikken signalen uit de stad op en delen dit met de Taalnetwerkcoördinator en beleidsadviseur om zo te komen tot beleid dat niet gaat over een doelgroep, máár tot stand is gekomen met de doelgroep. Ze zijn zich bewust van de complexiteit van de problematiek en daarmee gepaard gaande lange termijn investering. En zetten in op een lange adem, vertrouwen, samenwerking en onverminderde inzet om op lange termijn het verschil te kunnen maken.

Ondersteunende partner: Stichting Lezen en Schrijven (L&S)

Speerpunt Vergroten bereik NT1

- Advies en ondersteuning over het herkennen en bespreken van laaggeletterdheid om NT1'ers te bereiken. In 2021 wordt er capaciteit beschikbaar gesteld om met minimaal 1 organisatie/afdeling aan de slag te gaan.

Speerpunt Passend aanbod

- Deskundigheidsbevordering vrijwilligerstrainers: we halen de ondersteuningsvraag op en kijken hoe we hierin kunnen voorzien;
- Materialen voor vrijwilligers en cursisten, naar rato van het aantal cursisten.

Speerpunt bewustwording

- Verzorgen van presentaties over het herkennen van laaggeletterdheid als dit een onderdeel is van een met de organisatie op te stellen proces (screenen/bespreken, doorverwijzen, blijvend agenderen), onderdeel van de gemeentelijke aanpak (max. 5 presentaties per jaar);
- Verzorgen van train-de-presentator als een grote organisatie hiermee aan de slag wil, om ervoor te zorgen dat kennis wordt geborgd binnen een organisatie;
- Sparringpartner bij het opzetten van communicatiestrategieën om laaggeletterdheid te agenderen (bewustwording) of laaggeletterden te vinden.

Menskracht

- Inzet adviseurs;
- Inzet manager op afroep in stuurgroep.

Denkkracht

Stichting Lezen en Schrijven deelt goede voorbeelden en innovatieve ontwikkelingen gericht op de voor de gemeente Eindhoven prioritaire thema's. Daarnaast kan het kernteam Stichting Lezen en Schrijven inschakelen bij adviesvragen rondom thema's zoals preventie, armoede en schulden, werk of toegankelijke dienstverlening. Hierdoor dragen zij bij aan een breder perspectief en versterken zij de verbinding tussen beleid, passend aanbod en de sociale basis – de inwoners van onze stad.

Platform

Stichting Lezen en Schrijven zet laaggeletterdheid op de agenda bij publiek en politiek. Dankzij hun netwerk kunnen zij dat wat lokaal speelt, agenderen in de landelijke netwerken, politiek en media.

BIJLAGE 3: BEREIK EN ANALYSE IMPACTMETING 2020

Indicator	Ambitie	Nulmeting	Ontwikkeling			
Bereik NT1 en NT2 non-formeel type 1 en 2	Jaarlijkse stijging van 10%		2020	2021	2022	2023
Aantal cursisten			2110			
Taalachtergrond						
Aantal NT1		2021				
Aantal NT2		2021				
Type aanbod						
Aantal cursus taal		2021				
Aantal cursus rekenen		2021				
Aantal cursus digitale vaardigheden		2021				
Aantal gezinsaanpak		2021				
Aantal werkgeversaanpak		2021				
Sociaal-economische leeropbrengsten non-formeel type 1						
% doelperspectief naar werk		2020	10,9%			
% doelperspectief naar (vervolg) onderwijs		2020	2,4%			
% verhoging op participatieladder		2020	16,4%			
Verhoging leesvaardigheid non-formeel type 1 en 2						
% cursisten waarvan leesvaardigheid verhoogd door cursus		2020	75%			

Toelichting en duiding

We hebben inzichtelijk gemaakt hoeveel cursisten er in 2020 deel hebben genomen aan leertrajecten. In 2020 zijn alleen non-formele trajecten uitgevoerd. Het Ster College heeft in 2020 diploma-erkenning behaald en is voornemens om in 2021 te beginnen met een aantal formele taalgroepen. We maken onderscheid tussen non-formeel aanbod type 1 en non-formeel aanbod type 2:

- **Non-formeel type 1:** educatie waarbij de trajecten niet worden afgesloten met een diploma dat erkend wordt door het ministerie van OCW. De aanbieder van non-formele educatie kan wel een bewijs van deelname uitgeven ter afronding van het traject. In plaats van de onderwijsinspectie, ziet de gemeente toe op de kwaliteit van dit type educatieaanbod.
- **Non-formeel type 2:** dit aanbod wordt verzorgd door lokale initiatieven (denk aan (Digi) Taalpunt, taalcafés, buurthuizen etc.) die op grond van subsidieverstrekingen algemeen toegankelijk zijn voor alle inwoners die hier behoefte aan hebben. De partijen zetten zich met vrij-willigers in om laaggeletterdheid in de stad te verkleinen.

In het bereik zijn de aantallen van non-formeel type 1 aanbod meegenomen. Dit zijn de cursisten die deel hebben genomen aan een traject van het Ster College. Daarnaast zijn de aantallen van non-formeel type 2 aanbod van zes organisaties meegenomen.

Preventieve inzet: voorkomen taalachterstand kinderen van laagtaalvaardige ouders

Samen Thuis in Taal is een project dat de taalontwikkeling van kinderen stimuleert en ouders hierbij betreft en ondersteunt. Het is gericht op laagtaalvaardige ouders en hun kinderen. Het project is onder schooltijd uitgevoerd op 14 geselecteerde SPILcentra in Eindhoven; locaties waar sprake is van een hoog percentage kinderen uit laagtaalvaardige gezinnen.

Aantal locaties:	14
Aantal bereikte kinderen:	574
Actieve vrijwilligers:	108
Aantal trainingen voor professionals:	2
Aantal trainingen voor vrijwilligers:	3

Vergroten deskundigheid, handelingsbekwaamheid en betrokkenheid taalvrijwilligers

Vrijwilligers spelen een belangrijke ondersteunde rol in de aanpak laaggeletterdheid. Dankzij hun inzet krijgen cursisten extra begeleiding op het gebied van spreken, lezen, schrijven, rekenen of omgaan met de computer. Het Ster College verzorgt de basistraining voor taalvrijwilligers en vergroot hiermee de deskundigheid van de vrijwilligers. En hier profiteren cursisten weer van. Zij leren het meeste als ze op de juiste manier worden begeleid en met geschikte lesmaterialen werken. In 2020 zijn 23 vrijwilligers getraind.

Vergroten van het bereik van NT1 (door bewustwording professionals)

De Taalnetwerkcoördinator heeft in 2020 aan diverse maatschappelijke organisaties ondersteuning geboden bij bewustwording en deskundigheid van professionals in het herkennen van laaggeletterden door trainingen en de inzet van diverse communicatiemiddelen. Door deze activiteiten en het actief informeren over de stedelijke aanpak laaggeletterdheid, zijn deze medewerkers zich bewust van de problematiek, weten ze hoe laaggeletterdheid herkend kan worden en hoe zij inwoners kunnen begeleiden naar passend aanbod in de stad.

Versterken infra- en netwerkstructuur in wijken met grotere kans op laaggeletterdheid

In januari 2020 is een Taalnetwerkcoördinator gestart. Deze coördinator heeft een cruciale rol in het verder verstevigen van het lokale taalnetwerk van kernpartners en bondgenoten die betrokken zijn bij het werven, motiveren, doorverwijzen en scholen van mensen met lage basisvaardigheden. Om de verbindende en coördinerende rol in het voorkomen en bestrijden van laaggeletterdheid in deze wijken goed te vervullen, sluit de Taalnetwerkcoördinator aan bij wijk- en buurtoverleggen die veelal georganiseerd worden door gebiedscoördinatoren van de gemeente Eindhoven en/of generalisten van WIJ Eindhoven. Tijdens deze overleggen zijn de maatschappelijke organisaties die actief zijn in de wijk/buurt veelal vertegenwoordigd. Daarnaast heeft de Taalnetwerkcoördinator regulier overleg omtrent basisvaardigheden met o.a. WIJ Eindhoven en de Bibliotheek Eindhoven waarbij gekeken wordt naar de wensen en behoeften van de inwoners en het huidige en gewenste aanbod.

Verkenning m.b.t. verhoging bereik laaggeletterde ouders NT1 via VO/ mbo

Naast SPILcentra zijn ook middelbare scholen een belangrijke plek om laaggeletterden te vinden. Net als op de basisschool, betrekken middelbare scholen ouders bij het onderwijs zodat kinderen alle talenten kunnen ontwikkelen om zich optimaal te kunnen ontplooiën. Kinderen goed begeleiden en ondersteunen bij hun middelbare schoolcarrière vraagt soms nogal wat van ouders. En voor laaggeletterde ouders is dat nog lastiger.

In 2020 is gekeken naar mogelijkheden om middelbare scholen te benutten als vindplaats van laaggeletterde ouders. Uit deze verkenning is een pilot voortgekomen: Inloopspreekuur Magister. In dit project werken we aan het bewustzijn over laaggeletterdheid en digitale vaardigheid en de relatie met educatief partnerschap en een educatief thuismilieu bij leerkrachten. En bieden we ouders laagdrempelig ondersteuning om hun kind te volgen via een leerlingvolgsysteem. Daarnaast gaan we met deze ouders het gesprek aan en bieden we hen mogelijkheden verder te werken aan hun basisvaardigheden. In 2020 is in gezamenlijkheid (onderwijs, bibliotheek en gemeente) een eerste aanzet tot een projectplan gemaakt. In 2021 wordt het projectplan verder uitgewerkt en gaat de pilot op het Antoon Schellenscollege van start.

BIJLAGE 4: ANALYSE IMPACTMETING MAURICE DE GREEF 2020

Impact taaltrajecten voor inwoners van Eindhoven en omgeving in 2020

*Resultaten monitor educatietrajecten Eindhoven en omgeving
als onderdeel van de Nederlandse Monitor Volwasseneneducatie
door Prof. Dr. Maurice de Greef*

Jaarlijks faciliteert de gemeente Eindhoven taaltrajecten voor haar volwassen inwoners met als doel, dat zij een betere plek in de samenleving krijgen. Vraag is wat de impact van deze trajecten is. De gemeente Eindhoven heeft in 2020 in samenwerking met Meedoen in de Wijken (onderdeel van Humanitas) en het Ster College (onderdeel van Summa College) trajecten volwasseneneducatie gefaciliteerd. Deze rapportage beschrijft de uiteindelijke impact van de educatieve trajecten uit 2020 op de leesvaardigheid voor de deelnemers.

Investeren in taal loont

Volgens het CBS (2014) kent Nederland nog steeds een groot percentage inwoners, dat uitgesloten is van sociale deelname aan de samenleving, te weten 15%. Dit zijn mensen, die in de meeste gevallen niet kunnen meedoen aan activiteiten, werk, maar ook minder contacten hebben in hun eigen omgeving. Volgens Bijl et al. (2011) komt het probleem van sociale ongelijkheid door het verschil in opleiding. Het verschil in opleidingsniveau veroorzaakt namelijk een kloof tussen hoog- en laagopgeleiden (Bijl et al., 2011). Dit effect zien we ook terug in onze werkloosheidscijfers. Volgens het CBS (2020) is circa 72% van de werkloze beroepsbevolking laag- of middelbaar opgeleid. Een bijkomend probleem van mensen die sociale uitsluiting of uitsluiting van de arbeidsmarkt ervaren, is dat deze mensen onder andere de taal vaak niet voldoende meester zijn. Investering in educatietrajecten voor deze laag- en middelbaar opgeleiden zou deze problematiek en de bijbehorende kosten kunnen tegengaan. Met de trajecten volwasseneneducatie in Eindhoven biedt men zoveel mogelijk inwoners die nog niet of onvoldoende (kunnen) participeren, een educatief aanbod. Een aanbod dat gekoppeld is aan de maatschappelijke context en dat bijdraagt aan het beoogde maatschappelijk effect. In deze rapportage leest u de uitkomsten van het pilotonderzoek naar de impact van deze trajecten in 2020.

1

Onderzoeksmethodiek

In 2020 is onder een aantal deelnemers aan educatieve trajecten in Eindhoven een leestoets afgenomen. Er zijn in principe 2 meetmomenten geweest, te weten: T⁰ en na circa 6 maanden T¹. Dit is verspreid over 2020 daar niet alle trajecten een gelijktijdig startmoment hadden. Vanwege de beperkende maatregelen van de COVID 19 heeft een eerste pilotgroep van deelnemers beide vragenlijsten kunnen invullen.

Om de vooruitgang in technische leesvaardigheid in kaart te brengen is gebruik gemaakt van de Voortgangstoets Lezen van 'Taal voor het Leven' (De Greef et al., 2015). Middels SPSS 26.0 is een verschilvariabele op de leesscore gemaakt en is het percentage deelnemers, dat een groei heeft doorgemaakt, bepaald. Om dit te kunnen analyseren, is het verschil in kaart gebracht tussen de scores van voor- en nameting (bij leesvaardigheid mede via de T-test).

Trajecten behalen doel

Uit de resultaten van de leestoets blijkt, dat 75% van de deelnemers een betere leesvaardigheid krijgt. De vooruitgang onder de deelnemers blijkt significant te zijn ($t(43) = -3.56$ $p < .05$). Het merendeel van de deelnemers blijkt in een relatief korte tijd (circa zes maanden) een betere taalvaardigheid te krijgen.

In vergelijking met het landelijk onderzoek van Kok en Scholte (2013) blijkt de score bij de leertrajecten in Eindhoven beter te zijn. De gemiddelde vooruitgang van de Eindhovense trajecten is 6.26% ten opzichte van een gemiddelde vooruitgang van 5.2% bij de trajecten van het landelijk onderzoek. De resultaten van de leertrajecten gefaciliteerd door Meedoen in de Wijken (onderdeel van Humanitas) en het Ster College (onderdeel van Summa College) zijn dus goed te noemen.

Leertrajecten voor volwassenen in Eindhoven hebben impact

Investing in een duurzame infrastructuur voor volwasseneneducatie met een aantal partners blijkt haar vruchten af te werpen. Er is gebleken, dat een groot aantal deelnemers een betere leesvaardigheid krijgt en dus op een positieve wijze aan haar basisvaardigheden kan werken. Als men de resultaten van het landelijk onderzoek vergelijkt, kan men spreken van een goed resultaat. Het aantal deelnemers, dat haar taal verbetert, is 75%. Hieruit blijkt, dat investering in volwasseneneducatie ervoor zorgt dat de inwoners in Eindhoven indirect alsnog een betere plek in de samenleving kunnen krijgen middels deelname aan leertrajecten van Meedoen in de Wijken (onderdeel van Humanitas) en het Ster College (onderdeel van Summa College).

Referenties

Bijl, R., Boelhouwer, J., Cloin, M. & Pommer, E. (2011). *De sociale staat van Nederland 2011*. Den Haag: Sociaal Cultureel Planbureau.

CBS. (2014). *Nederland presteert bovengemiddeld op thema's Europa 2020*. 07-06-2014.
<<http://www.cbs.nl/nl-NL/menu/themas/dossiers/eu/publicaties/archief/2014/2014-4058-wm.htm>>.

CBS (2020). *Arbeidsdeelname; onderwijsniveau*. Retrieved: 04-11-2020.
<<https://opendata.cbs.nl/statline/?dl=3E79E#/CBS/nl/dataset/83031NED/table>>.

De Greef, M., Segers, M., Nijhuis, J., Lam, J-F, Van Groenestijn, M., Van Hoek, F, Van Deursen, A.J.A.M., Bohnenn, E. & Tubbing, M. (2015). The development and validation of testing materials for literacy, numeracy and digital skills in a Dutch context. *International review of Education*, 61 (5), p. 655- 671.

Kok, L. & Scholte, R. (2013). *Rendement van cursussen voor laaggeletterden*. Amsterdam: SEO Economisch Onderzoek.

